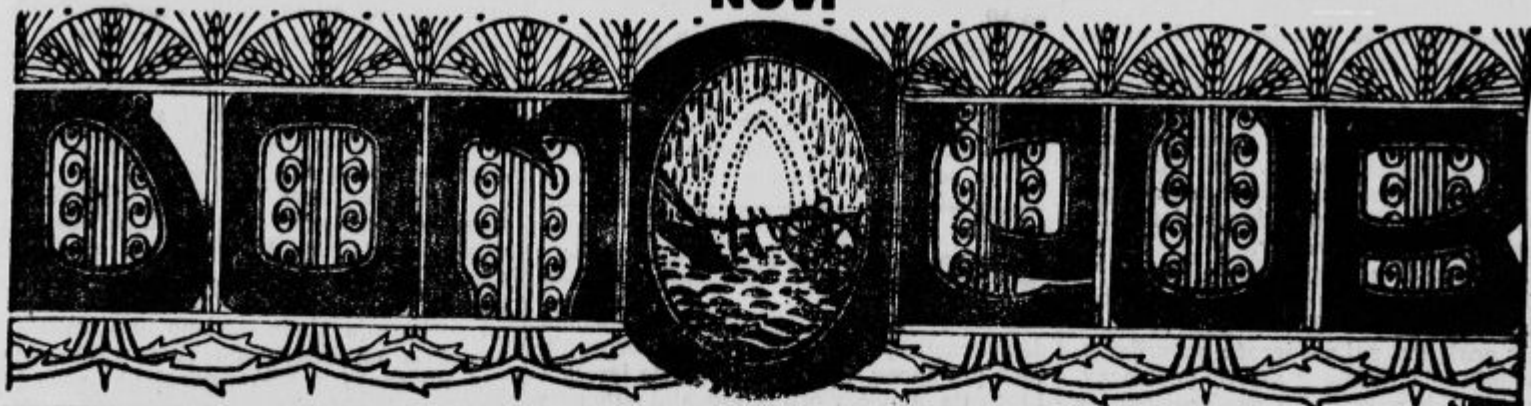

NOVI

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inzeratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. K. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu »Novega Domoljubaa«
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu »Novega
Domoljubaa«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Za zjedinjenje pravoslavne cerkve s katoliško.

Glavni namen brezverske Domovine, ki jo žerjavovci cele množice (na čigave stroške?) pošiljajo med ljudstvo, je zastuditi ljudem krščansko vero in krščansko življenje. Odtod naravnost ostudno norčevanje iz Boga in njegovih nauk, kot si to lahko bral v Domovini 1921, št. 18, in v Slov. narodu in Jutru (ki ju pišejo in izdajajo isti ljudje kot Domovina), ki vsak teden prinašata skrite in odkrite napade na vero.

»Domovina« dobro ve, da ji to odkrito brezverstvo ni pridobilo naklonjenosti; zato je začela svoj boj proti veri v prikritejši obliki. Sem in tja zatrjuje, da ni proti veri, da se bori za krščanstvo, pri tem pa tako satansko zlobno udari po veri, kot more le človek, katerega glavni namen je poplejvanje.

Poglejmo.

Zadnjič je napisala »Domovina« članek z istim naslovom, kot ga ima naš današnji članek. Hotela je napisati pobožen članek, da bi svoje bralce slepila, češ, glej, saj nisem proti veri.

Sredi pisanja pa ti začne razlagati in dokazovati protiversko zmoto, katere namen je katoličane zavajati v mlačnost in brezbržnost. Pri tem je Domovina toliko nesramna in nepoštena, da to versko zmoto položi naravnost v usta katoliški cerkvi, češ, cerkev sama to uči.

Pravi in dokazuje namreč, da sta katoliška in pravoslavna vera enakovredni in enakoveljavni. In to da je menda celo mnenje Rima.

Pisci v Domovini niso tako nevedni, da ne bi poznali zgodovine razkola med vzhodno in zahodno cerkvijo. Zato moramo reči, da so zlobni in namenoma lažejo, če skušajo zavesti katoliško ljudstvo v misel, da je mnenje katoliške cerkve, češ, da sta obe veri enakovredni.

Pravoslavna cerkev ima veliko večino Kristusovih nauk — glede nauka o poglavarju cerkve pa je zapustila Kristusa in njegov nauk. Kar pa je proti Kristusovemu nauku, je neresnica, in potem neresnice se ne more nihče izveličati, razen pri komer je le-ta nezakriviljena, brez osebne krivde. Ali pa sta resnica in neresnica res enakovredni, kar trdi Domovina?

Vsaka neresnica pa, tudi takrat, če je brez osebne krivde, naredi velike škodo. Že samo zato, ker je neresnica.

To se je nad vse bridko pokazalo vprav pri pravoslavni veri. Pravoslavni so odtrgani od Kristusove cerkve vsled svoje zmote o poglavarju Cerkve. Zato je versko življenje pri njih kljub zakramentom, ki jih imajo, tako silno zanemarjeno in ljudstvo trpi ogromno versko škodo.

Zato gre že skozi vsa stoletja prizadevanje katoliške cerkve za tem, da pravoslavne brate zopet pridruži katoliški cerkvi, kjer bodo zopet ob svežem in neusahljivem viru Kristusovih nauk in milosti.

To prizadevanje je staro, kot je star razkol. Tudi v Sloveniji se delo za zblizanje s pravoslavljem vrši že mnogo, mnogo let. Domoljub sam je že večkrat poudaril, da je apostolska nologa katoliških Slovencev pripeljati pravoslavne brate v Jugoslaviji k viru Kristusovih nauk, v katoliško cerkev. Ustanovljeno je pri nas tudi Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki ima to izrecno nalogo. Komu niso znani veliki kongresi na Velehradu, ki se bavijo samo z zedinjenjem.

Če brezverska Domovina trdi, da so šele katoliški študentje v Belgradu sprožili to misel in da je naša duhovščina v tem oziru sedaj krenila na »čisto nova pot«, kaže svojo ogromno nevednost. Najbrže pa to ni nevednost, temveč zloba, češ, glejte jih, kako obračajo svoj plašč po vetru ter prodajajo avtonomajo Slovenije. Jasno je seveda, da avtonomija Slovenije nima s tem nič opraviti.

Domovina hoče tudi v svojem članku pogrevati laž, da smo mi proti srbskemu ljudstvu in da nas katoliški študentje v Belgradu uče nasprotno.

Mi nismo bili in nismo proti srbskemu ljudstvu, pač pa smo bili, smo in bomo proti izkoriščevalcem srbskega, hrvatskega in slovenskega ljudstva, kateri na debelo krađejo ljudsko premoženje ter tirajo vse tri narode v gospodarsko propast. In ravno Domovina je zagovornica teh tatov in izkoriščevalcev. Zato smo se mi združili tudi s poštenimi Srbi ter bojujemo skupen boj za poštenje in bomo vprav s pomočjo Srbov ta boj izbojevali.

Značilno za naše žerjavovce pa je tole:

»Domovina« se veseli, da je naša duhovščina za zjedinjenje pravoslavne in katoliške cerkve ter da bodo slovenski katoličani šli v Macedonijo, da tamkaj delajo za versko probudo zapuščenega naroda. Isti ljudje pa so v Slov. narodu zagnali strašen krik, kaj imajo slovenski klerikale iskati v Macedoniji. Prosimo: isti ljudje.

Kaj sklepamo iz tega?

Da žerjavovcem ni prav nič ne za katoličane ne za pravoslavne, ker sovražijo vsako vero. V Domovini se delajo pobožne, da lažje varajo ljudi in zastrupljajo njih vero, v Slov. narodu pa isti ljudje odkrito izpovedujejo svoje sovraštvo do vere.

Da sem kot rožica, lilija,
da vedno se smejem vesela,
to je zasluga najboljšega,
slovečega mila —

„Gazela“

Zasedanje narodne skupščine.

V soboto se je sestala novoizvoljena narodna skupščina k prvemu zasedanju.

Prišli so vsi poslanci razen onih poslancev, ki jih vlada drži v zaporu, dasi je za mnoge izmed njih sodišče ponovno dalo ukaz, da se morajo izpustiti. Če bi bili namreč vsi poslanci navzoči, vlada ne bi mogla dobiti večine v verifikacijskem odseku, ki potrjuje izvolitev poslancev.

Najstarejši poslanec Arsa Lazić iz Bregalnice je otvoril skupščino. Ko so bili izvoljeni začasni tajniki, je pozval predsednik poslancev, naj mu izroče poverilnice. Ko so bila klicana imena zaprtih poslancev, je izročil njih poverilnice dr. Trumbić ter dejal: Na veliko sramoto so še vedno v vojašnici. Tudi Vaše mesto je tamkaj! Poslanec dr. Zanič, ki je bil tudi do zadnjega zaprt, je klical: To je parlament po milosti žandarjev. To je parlament sramote.

Protest opozicije radi zaprtih poslancev.

Nato je predsednik Arsa Lazić pozval enega izmed tajnikov, da prebere pismo opozicije, ki je došlo in ki vsebuje prošnjo po krivici zaprtih poslancev do narodne skupščine, naj jim ta omogoči, da pridejo v zbornico.

Med radikali in žerjavovci je nastalo veliko razburjenje. Predsednik pa je izjavil:

»Iz tega pisma je razvidno, da so narodni poslanci Maček, Krnjević, A. Košutić, J. Košutić in Predavec v zaporu in da se jim je zabranilo prisostvovati današnji seji, da bi izvrševali svojo poslansko dolžnost. Na temelju 88 člena ustave in 1. in 108. člena skupštinskega poslovnika zahtevam, da vlada imenovanim poslancem omogoči prisostvovati skupštinskimi sejami. Da bo mogla vlada to storiti, zaključujem današnjo sejo. Prihodnjo sejo bom sklical pisмено.«

Nato so poslanci bloka narodnega sporazuma zapustili zbornico.

Vlada je bila tako osupnjena, da dolgo časa ni vedela, kaj početi. Potem se je sešel ministrski svet, ki je sklenil, da vladni poslanci volijo sami predsednika, kar je seveda čisto nepostavno, ker je bila prva seja postavno zaključena.

Ostanek narodne skupščine je izvolil začasnega predsednika dr. Subotića.

Vtis odločnega koraka naših poslancev proti gaženju postave in proti nasilju žerjavovcev in radikalov je bil posebno na navzoče zastopnike drugih držav zelo močnejši. Vsi so odobraval neustrašen nastop bloka narodnega sporazuma. Vidi se, da cela Evropa z zanimanjem in z naklonjenostjo zasleduje boj združenih slovenskih, hrvatskih in srbskih poslancev za red in poštenje.

Predsednik Arsa Lazić je bil po zaključitvi narodne skupščine takoj pozvan h kralju v avdienco.

Volitve v verifikacijski odbor.

V nedeljo se je zopet vršila seja narodne skupščine. Zbrali so se v zbornici tudi poslanci bloka narodnega sporazuma, 2'

ker hočejo povsod nadzirati prigoljufano večino radikalov in žerjavovcev. Vršile so se volitve v verifikacijski odsek. Radikali in liberalci so dobili 11 mandatov, opozicija pa 10.

Verifikacijski odbor je tudi takoj imel prvo sejo, pri kateri je dr. Trumbić zopet odločno protestiral proti kršitvi zakona in ustave, ker policija kljub ponovni razsodbi sodišča drži zaprte nekatere poslance. Nato je bila seja zaključena.

Govor Lj. Davidovića.

Blok narodnega sporazuma in ljudske demokracije je imel svoje prvo zborovanje vseh poslancev. Za predsednika je izvoljen Ljuba Davidović, v ožji izvrševalni odbor pa poled Davidovića (Srb) še dr. Korošec (Slovenec), Pavle Radić (Hrvat) in dr. Spaho (musliman).

Nato je imel predsednik Ljuba Davidović naslednji nagovor:

»Blok narodnega sporazuma predstavlja in govori v imenu enega in pol milijona državljanov, ki niso glasovali za našo idejo za denar, marveč izpovedujejo svoje prepričanje svobodno in so zanj v danem trenutku pripravljeni vse žrtvovati. Mi smo le kratko časa vladali na podlagi politike sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci. So pa ljudje, ki mislijo, da se da konsolidacija države drugače izvesti kakor s sporazumom, to je s takozvano politiko sile in politiko čvrste roke. Ko smo bili na vladi, se nam je očitalo, da nismo dobro delali in da nimamo jasne smeri ter da bi morali odločno nastopiti proti gotovim skupinam, zaradi tega smo tudi padli.

S tem položajem so šli ti ljudje na volitve. Ko so pa videli, kako ljudstvo misli in kako je resnično razpoloženje, so svojo parolo nadomestili z drugo: »Za boljševike ali protik!« Zato je zunanji minister zahteval protiboljševiško fronto in za njeno ustvaritev šel na najsrpnejše potovanje po Evropi. Dejansko se ti gospodje sami niti niso borili proti boljševikom, ampak so jim pustili delati, kar so hoteli. Če so ti tudi sami priznavali, da so boljševiki, so gospodje rekli, da niso res. Zato pa so bili tisti, ki so izjavljali, da niso boljševiki niti po programu niti po svojem delovanju, proglašeni za boljševike. To je bil njihov volilni račun.

Še nikdar ni naša država doživela takih volitev, dasiravno smo živeli v zelo težkih časih. Imeli smo preke sode, izredna stanja, toda kadar smo šli na volitve, so vedno to izredno stanje ukinili. Le mi smo sedaj doživeli to nesrečo, da so se vršile volitve v izrednem stanju. Kljub temu so ostali v manjšini, ker večina je oddala glasove za politiko narodnega sporazuma. Zato je naša dolžnost, da to politiko nadaljujemo, kajti samo tako moremo zasigurati napredek in konsolidacijo naše domovine. Prepričan sem, da mora končno ta politika triumfirati, ker stoji za njo svoboda in enakopravnost.

Prej se nam je očitalo, da ne vemo, kaj hočemo, da nimamo jasnih ciljev, češ da nimamo točno obeleženih črt svojega programa. Danes so za naše skupštinsko

delo potegnjene skupne črte, zato je možna samo določitev: ali za politiko, kakor sta si jo zamislila in jo vodila P.-P., ali kakoršno vodimo mi, ali za politiko nasilja in neenakosti ali za politiko sporazuma na temelju zakonitosti in enakopravnosti. Ker je možna konsolidacija države le na tej naši podlagi, na politiki, ki se naslanja na naš programatičen temelj, zato sem prepričan, da bomo uspeli. V vztrajnosti je jamstvo za zmago.

Prepričan sem, da bomo vztrajali in zmagali. Od naše odločnosti je odvisna usoda naše vlade, ki nam preti z uničenjem mandatov in to ne samo iz ene, ampak iz raznih skupin. Poudarjamo, da je od postopanja vlade odvisna naše zadržanje. Čim krivičnejše bo vlada nastopala, tem odločnejši in brezobzirnejši bo naš odpor in naši sklepi.

Eno milijardo v škodo državi.

Vse belgrajsko časopisje — niti vladno radikalno ne molči — piše o ogromni korupciji, ki so jo izvršili samostojni demokrati (to so žerjavovci in pribeževanci) in po kateri bo država ogoljufana za eno milijardo dinarjev, če radikalna večina v vladi ne bo preprečila te velikanske tatvine žerjavovcev in pribeževancev.

Stvar je ta-le:

Nemški državljani grof Turn-Taxis ima v naši državi ogromna posestva. Po določbah mirovne pogodbe z Nemčijo bi morala ta posestva preiti kot vojna odškodnina naši državi v last. Zato je država proglasila sekvester nad posestvi Turn-Taxisa. Ta gospod bi pa rad posestvo obdržal zase ter je začel dokazovati, da je tudi avstrijski državljani. In res je likvidacijska komisija šla na ta lim ter dvignila sekvester. Hitro pa se je izkazalo, da vse skupaj ne drži. Zato je Davidovičeva vlada zopet potrdila sekvester nad posestvi in ugotovila v sporazumu z reparacijsko komisijo, da Turn-Taxisova posestva po določbah mirovne pogodbe preidejo v državno last, s čemer bi država dobila vrednost eno milijardo dinarjev.

Sedaj pa so se samostojni demokrati, ki so zabili veliki milijonov dinarjev za volitve, zgovorili, kako bi se iz te državne milijarde dali izbiti tisti milijoni, ki so jih porabili za volitve in še nadaljnji, ki jih potrebujejo za svoje časopisje. Obiljubili so Turn-Taxisu, da izposlujejo preklic sekvestra, če bo seveda toliko in toliko milijonov dal iz njihove kase.

Samostojni demokrat, pravosodni minister dr. Lukinić je izdal ukaz, da se ukine sekvester nad Turn-Taxisovim posestvom, s čemer preide ena milijarda

NE KUPI

preje blaga za moško obleko, dokler si ne ogledaš specialno zalogo češkega in angleškega sukna na MIKLOŠEVI CESTI 4 v Ljubljani. — Cene tovarniške. Največja izbira. — Na veliko. — Na malo.

JOSIP IVANČIČ,

državnega premoženja v roke nemškega državljanca.

Dr. Lukinić pa je ravnal zelo nespretno. Za ta odlok ni vprašal ministrskega sveta, ki ima pravico o tem odločati. In zelo verjetno je, da Lukinićev ukaz ne bo izveden, čeprav je že poslal brzega sela v Zagreb, naj se stvar takoj izvede, posebno ker so vsi radikali in celo Pribičević proti temu.

Kako samostojni demokrati skubijo državo, je razvidno tudi iz tega, da je bilo prodano Esterhazijevo posestvo v Prekmurju neki zagrebški lesni družbi za 800 tisoč dolarjev in da so pri tej kupčiji dobili žerjavovci in pribičevićanci 6 milijonov kron. Prekmursko ljudstvo pa se bo obrišalo za Esterhazijeva posestva, ki bi morala priti njim v prid.

Sedaj po pogledite, kako bo zaščitnica tatov ljudskega premoženja, dr. Žerjavova »Domovina«, prihodnjič branila samostojne demokrate ter zagovarjala in tajila njih goljufije. Ja pač zato najeta.

Volilni imeniki.

Volilni imeniki se uradno popravljajo vsake leto meseca januarja. Letos so bile v tem času volitve in se zato popravljajo sedaj. Do 18. marca morajo župani to delo izvršiti. Opozorjamo, naj povsod pazijo, da res izbrišejo vse, ki nimajo več volilne pravice in nikogar ne pozabijo, ki ga je treba na novo vpisati. Koliko dela je prihranjenega pred volitvami, če so imeniki v redu! Pazite na nasprotna župane in jih opozorite na primeren način na teške kazni, če koga hote ne vpišejo.

Zadružno-gospodarska tečajna in sicer celodnevna s predavanji o živinoreji, mlekarstvu, kreditnih zadrugah, blagovnih zadrugah ter o kmetijski strokovni organizaciji se bosta vršila prihodnji teden in sicer na Hromcu dne 16., na Brdu pa dne 17. marca 1925.

Tedaj priredi Zadružna zveza, ki pošlje na vsak tečaj po tri predavatelje iz Ljubljane. Vsi župni uradi se naprošajo, da o tečajih ljudem oznanijo. Naprošajo se tudi vse izobraževalne in gospodarske organizacije, zlasti zadruge, da med svojimi člani skrbijo za čimvečjo udeležbo pri teh tečajih.

DVA MIZARSKA VAJENCA

se takoj sprejmeta: eden s hrano, eden brez hrane. Naslov: Matija PERKO, mizar, tvornica, Zg. Šiška.

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti
poroštvu i. t. d.

NOVICAR

d Cerkevno. Ljubljanski škof bo tudi letos zadnje tri tedne štiridesetdnevnega posta v stolnici spovedoval in sicer od sobote 14. marca zvečer do velikega četrka zjutraj. Prihajal bo v spovednico ob petih popoldne in ob petih zjutraj.

Položnice. Za vlačilo naročnine na »Novega Domoljuba« so še vedno v veljavi dosedanje stare položnice in jih mora neovirano sprejemati vsak poštni urad v naši državi. Ko pa poide zaloga stare tiskovine, nam bo poštni čekovni urad oskrbel nove položnice s polnim imenom.

Z ustavljanjem »Novega Domoljuba« smo že pričeli. Kdor tedaj še nima plačane naročnine vsaj za prvo polovico leta, pa želi nemoteno prejemati naš list tudi še nadalje, naj brez odlašanja nakaže primeren znesek. Celoletna naročnina znaša Din 38.—, polletna pa Din 19.—.

Ali že veste, da prinaša vsaka nedeljska številka »Slovenec« krasno prilogo s podobami? Kdor še ni imel prilike videti »Slovenčev« nedeljske izdaje, naj piše na upravo »Slovenec« v Ljubljani dopisnico in zahteva, da se mu pošlje ena taka številka na ogled s položnico. Do konca tekočega leta velja nedeljski »Slovenec« s prilogo vred 50 Din.

d »Izredno nizke« davke plačujemo pri nas, dokazuje dr. Žerjavovo »Jutro«. Zato naj se naši ljudje pripravijo, da se bo ta napaka, ki jo ugotavlja »Jutro«, kmalu popravila. Le volite še nadalje dr. Žerjavo — vas bo že naučil. Kje pa naj žerjavovci in pribičevićanci jemljejo denar, če bodo davki tako »izredno nizki«. Iz raznih državnih kupčij naj se vendar krijejo liberalne volitve, ne pa državna kasa, ki naj jo polnijo samo davki.

d Kvante. Zadnja »Domovina« prinaša tako ogabno-kvantarske napade na Marijino družbo, duhovnike in naše prosvetne organizacije, da mora dostojen človek, ki ima le količak čuta za spodobnost — niti klerikalec mu ni treba biti — s studom odložiti tak list. Brezverska Domovina hoče s takimi kvantami pristuditi mladim ljudem versko življenje, cerkev, sv. zakramente, molitev, duhovnika — sploh vse, kar je v zvezi z vero. Ni čuda, da se mora v hišah, kjer se berejo take grdobije, pokvariti vse in da taka družina mora posuroveti in podivjati. Dekleta Marijine družbe — če imate kaj ponosa in časti v sebi: v najodločnejši boj proti sramotilcem vaše poštenosti in vernosti.

d »Vdova Rošlinka« je igra, ki jo je spisal Cvetko Golar in ki jo uprizarja ljubljansko gledališče. Ta igra je kup gnoja kranjskih kvant. Če ljubljansko gledališče misli ljubljanskemu občinstvu predstavljati slovenskega kmeta kot svetohlinskega kvantača, naj se obrne na naročnike umazane Domovine, ki naj posejajo take predstave. Slovensko kmetijsko ljudstvo pa ima v sebi toliko časti in ponosa, da take predstave, ki so povrh tega še brez vsake umetniške vrednosti, najodločneje odklanja.

d Kdor hoče sebi dobro bo pazil, da njegovi otroci ne zahajajo k predavanjem »Zveze kulturnih društev«. Tu se polagajo kali protiverskega mišljenja, če so od začetka predavanja še tako nedolžna.

d Samostojneži so ustanovili »društva kmetijskih fantov in deklet«. Lepo se to sliši, če pa se pomisli, da so to društva proti našim katoliškim izobraževalnim društvom, vsak takoj ve, kam jadrajo.

d Letalska postaja v Ljubljani. Neka berlinska družba hoče uvesti zračno zvezo med Trstom in Dunajem. Ponudila se je tudi Ljubljancem, da bodo letala pristajala tudi v Ljubljani, če bi se za to zbralo 900.000 dinarjev kapitala, ki bi bil potreben za zgraditev postajališča. Aeroplani bi pristajali šestkrat na dan ter bi preletela pot iz Trsta do Ljubljane tri četrti ure. Letale bi moglo vsakokrat sprejeti samo po pet potnikov in bi vožnja stala toliko kot 1. razred brzovala. Ljubljanski trgovci so zato, le za denar ne vedo, kje bi ga dobili.

d Žerjavovski šolstvo. Slovensko šolstvo po svoji kakovosti valed Žerjavovega centralizma tako propada, da bomo kljub ogromni množici liberalnega učiteljstva imeli kmalu otroke, ki bodo zapuščali šolo, pa ne bodo znali ne brati ne pisati. Po oddaljenih župnijah mnogokje sploh že več časa ni nobenega učitelja, dočim je v bližini mest in kolodvorov liberalno sokolsko učiteljstvo tako natrpano, da pride na vsakih 20 otrok po en učitelj, ki pa bolj sokolari in orjunari kakor uč. V Spitališču pri Motniku imajo veliko šolo, pa že pet mesecev nobenega učitelja. O, centralizem v vsakem oziru dobro dela.

d Veliki vseznal. To se je v zadnjem času dogodilo nekje na Stajerskem. Pasji kontumac. Neka psica, ki je baš vrgla mladiče, je zapadla kontumacu. Konjač gre po njo. Ko vidi, da morajo mladiči brez nje poginiti, jo pusti za toliko časa, da opravi svoj materinski posel. Toda visoka uradna oseba — iz Jutrove dežele seveda — izda ukaz, da je konjač ravnal napak, ker — tako je odločil veliki vseznal — se dajo taki mladiči tudi umetnim potom odgojiti. — Spominjamo se, da je med vojno neki okrajni glavar — seveda je tudi spadal k vladajoči stranki — dal ukaz, naj se pridno seje pšenični gres, ker je to prav tečna hrana.

d Spalna bolezen v Hercegovini. Iz Mostara poročajo, da se po raznih krajih Hercegovine pojavlja spalna bolezen. Ljudje spe po celo vrsto dni, ne da bi jih mogel kdo prebuditi. Neko dete spi že teden dni, neka žena pet dni.

d Čebelarji, pozor! Ravnokar je izšla že davno obetana čebelarska knjiga »Naš panj«, ki jo je spisal po svojih mnogoletnih in obširnih izkušnjah naš čebelarski prvak Anton Znidaršič iz Ilirske Bistrice. Ta za vsakega naprednega čebelarja važna in pa prepotrebna knjiga, ki obsega 12 poglavij na 135 straneh, obravnava zgolj čebelarjenje v AŽ panjih. Polna je samih praktič-

nih navodil in dobrih nasvetov glede sestave panja in njega uporabe skozi celo čebelarstvo leto. Besedilo pojasnjuje 107 izveštine izvornih podob. Trdo vezana knjiga velja 40 Din, s poštnino vred 42 Din. Naročila sprejema M. H. U. M. E. K., Ljubljana, Langusova ul. 21.

d Smrt v izvrševanju poklica. V Kruševcu pri Obrovcu v Dalmaciji so te dni poklicali župnika p. fra Luidža Donellija k neki bolnici v sosedni vasi, da ji podeli zakramente za umirajočega. Župnik se ni počutil dobro, vendar je hitel v dva kilometra oddaljeno vas. Komaj pa je začel bolnico izpovedovati, se je z vzklikom: »Jezus!« zgrudil mrtev na tla. Zadel ga je kap. Na pogrebu splošno priljubljenega in spoštovanega župnika se je zbrala polnoštevna vsa bližnja duhovščina in velike množice ljudstva.

d Nesrečna družina. Družina Pavla Cukjati, posestnika na Prhoveu, župnija Čemšenik, je v resnici nesrečna. Pred letom dni je umrl gospodar sam; nato si je sam končal življenje 26 letni sin Jožef; čez 14 dni je umrla na porodu hči Marija, poročena Forte in dne 3. t. m. je v premogokopu v Zagorju ubilo 20 letnega sina Janeza, ki je imel te dni oditi v vojake. Tako so v enem letu odšli v večnost štirje člani družine. Pač sočutja vredna družina.

d Največji parni mlin v Banatu zgorel. V Novi Kanjiži je te dni zgorel parni mlin bratov Feher, najmodernejšo podjetje te vrste v Banatu. Zgorele so tudi znatne zaloge žita in moke. Škoda znaša 6 milijonov dinarjev, ki je krita z zavarovalnino.

d Smrt na cesti. V Ameriki se je 50 letni godec Matko iz St. Jerneja 10. februarja ponoči s svojo harmoniko vračal domov. Na poti je prišel pod voz električne železnice, ki ga je smrtnonevarno poškodovala. Preden so ga naložili nezvestnega na voz, da bi ga odpeljali v bolnico, je priletel neki avtomobil, ki se je zaletel v električno železnico ter do smrti povozil nezvestnega Matka.

d Ljubljanska porota. Miha Meserka, Vidmarjev s Čateške gore pri Moravčah, je s kuhinjskim nožem zaklal v gostilni pri nekem plesu 19 letnega Antona Oblaka in sicer radi dekleta. Oblak je drugi dan v bolnici umrl. Meserko je dobil dve leti in pol težke ječe. — Bajtarjev sin, velik nasilnež Jože Flis iz Doba je na sv. Štefana dan brez povoda in vzroka z nožem napadel hlapca Jožeta Miklavčiča, ki je vsled izkrvavitve kmalu umrl. Flis je dobil 5 let težke ječe. — 17 letni Pavel Ilija, je dasi mlad, velik slepar. Prišel je nekoč v Kranj, se trgovcu Adamiču predstavil kot sin škofje-loškega trgovca Debeljaka ter zahteval v njegovem imenu in na njegov račun 50 žametastih klobukov. Adamiču se je zdela stvar sumljiva ter je telefoniral v Loko, če je naročilo resnično. Odgovor se je glasil ne in fantiča je vzel orožnik. Dobil je 13 mesecev težke ječe. — 32 letni France Klemen je kot agent izvalil denar raznih tverd. Rekel je, da je delal to zato, ker ni imel od česa živeti, tvrdki, ki jih je zastopal, pa mu zaslužka niso izplačevale. Bil je oproščen. — Ivan Klun iz Trsta je potom zloglasnega Sitarja pri Ljubljanski kreditni banki vnovčil ponarejen ček za 47000 lir. Trdil je, da ni vedel, da je po-

narejen ter predlagal zato priče iz Italije. Zato je bila obravnava preložena. — 17 letni L. Z. iz Šmartna pod Šmarno goro je ukradel pri Alešu na Ježici 10.407 Din. Dobil je 18 mesecev težke ječe.

d Novomeška porota. Ivana Kocjančič iz Sel pri Dobrniču se je vedno prepirala in tožila s svojo 67 let staro taščo Ano Prpar za užitek. V nekem takem prepiru je Kocjančičeva pahnila Prparjevo po stopnicah navzdol. Priletela je tako nesrečno, da si je tilnik zlomila in je takoj umrla. Kocjančičeva je dobila pet mesecev ječe, poostrene s postom enkrat na mesec. — 19 let star Janez Ogulin je bil slabo vzgojen največ po materni krivdi. Oče ga je večkrat svaril kakor tudi druge svoje otroke. V nekem takem domačem prepiru je vzel Janez kuhinjski nož ter ga dvakrat sunil v prsa. Dobil je pet let ječe s trdim ležiščem in postom vsak mesec in s temnico ob obletnični zločina ter povrnitev sodnih stroškov. — 29 letni Peter Predovič iz Drage je ukradel Ani Damjanovičevi iz Drage hranilno knjižnico za 5900 Din. Obdolžili so ga tudi, da je ukradel Marku Predoviču v Hrastru 17000 Din, česar pa mu niso mogli dokazati. Dobil je 8 mesecev težke ječe. — Miha Peleš in Jakob Fernar, oba Hrvata, sta bila pred letom dni pred novomeško poroto obsojena prvi na 12, drugi na 10 let ječe, ker sta oropala 1923 na poti od črnomojskega kolodvora do mesta nekega Matija Tkaličiča. Obdolžili in obsodili so ju tudi zato, češ da sta s silo pobila Tkaličiča na tla. Ta dva pa sta to zavračala na nekega Vaso, ki pa je pobegnul. Zato sta se pritožila proti previsoki kazni in sta letos še enkrat prišla pred poroto. Dobila sta namesto po 12 oz. 10 let le po 3 leta (Peleš) oziroma 3 in pol leta (Bernas) ječe.

VOJASKE ZADEVE.

Vojaska dolžnost in potovanje v inozemstvo. Vsakdo, ki potuje v inozemstvo, mora dokazati oblastvu, ki mu izgotovi potni list (t. j. okrajno glavarstvo), da je zadostil vojaški dolžnosti. V to svrhu mora predložiti vojaško izkaznico (vojniško ispravo) ali pa potrdilo, da je oproščen. Ako kdo odpotuje v inozemstvo, ki še ni zadostil vojaški obveznosti in se poklicu k naboru ne odzove, mora služiti kadarkoli od 40. leta vrne, tri leta. Pripominjamo, da za potovanje v inozemstvo ni vlagati prošnje pri vojaškem oblastvu, ampak pri okrajnem glavarstvu.

Vprašanje. Rojen sem l. 1905 in grem letos na nabor. Oče mi je pred 6 leti umrl, mati je stara 61 let, brat pa je bil v svetovni vojni ubit, sestra je stara 21 let. Ali imam pravico do oprostitve vojaške službe. J. M. G.

Odgovor. Ako je dokazano, da je brat mrtev in če ne plačujete nad 20 Din neposrednih davkov na leto, imate v smislu čl. 50 voj. zakona pravico do oprostitve vojaške službe. Če pa plačujete nad 20 Din davkov, boste pa kot edinec služili skrajšan rok.

Vprašanje. Rojen sem l. 1905. Oče še živi. Najstarejši brat je rojen 1914. Ali imam pravico do skrajšanega roka? S. F.

Odgovor. Imate pravico do skrajšanega roka, ker brat ob Vašem naboru še ne bo star 17 let.

Vprašanje. Rojen sem 1905. l. Najstarejši brat je že od l. 1912 oddeljen od hiše in ni služil, drugi brat je rojen 1912. leta. Oče še živi. Ali imam pravico do skrajšanega roka? F. S. V.

Odgovor. Nimate pravice do skrajšanega roka, ker nista dva pred Vami t. j. in brat in oče služila zaporedoma polni rok.

Vprašanje. Ali se smatra tudi nezakonski sin za hranilca svoje matere?

Odgovor. Tudi nezakonski sin more biti »hranilec« svoje matere, če ima sicer vse pogoje, ki jih vojaški zakon zahteva za »hranilce«.

MED BRATI IN SESTRAMI.

Zlatomašnik dr. Anton Gregorčič umrl v Gorici. Ni še preteklo dva meseca, kar smo poročali o zlatomašniški slovesnosti velikega slovenskega naroda dr. Antona Gregorčiča. V soboto 7. marca mu je pa zapel mrtvaški zvonec. Z njegovo smrtjo so goriški Slovenci izgubili ne samo izvrstnega duhovnika, ampak tudi velikega narodnega delavca in dolgoletnega voditelja. Pokojni je bil rojen 1852. leta v Vrsnem pod Krnom. Starši so ga poslali v šole, postal je duhovnik in profesor v goriškem bogoslovju. Že v dijaških letih je vstopil v vrste narodnih borcev, ki so se tedaj borili za pravice slovenskega jezika v uradu in šoli. Po dovršenem šolanju je stopil med voditelje goriških Slovencev. Izvoljen je bil v deželni in državni zbor, kjer se je potegoval za pravice slovenskega ljudstva, zlasti na Goriškem in je mnogo pripomogel k gospodarski povzdigi slovenskega dela Goriške. Bil je večletni predsednik goriškega političnega društva »Sloga«, ki je bila predhodnica SLS na Goriškem. Ustanovil je v Gorici »Slovensko bralno in podporno društvo«, dalje je ustanovil »Goriško ljudsko posojilnico«, ki je bil prvi denarni zavod v Gorici in »Centralno posojilnico«. Ustanovil je tudi »Narodno tiskarno«. Bil je dolgoletni urednik listov »Soče« in »Primorskega lista«. Ni nam mogoče navesti vseh zaslug, ki jih ima ranjki za slovenski narod. Udeležoval se je povsod, kjer je mogel koristiti ljudstvu. On je podal oderuhom smrtni udarec s tem, da je v Gorici ustanovil »Zadružno zvezo«. Med vojno je živel na Dunaju, kjer se je z vso vsmo potegoval za begunce, po prevratu se je pa zopet vrnil med svoje rojake, ki jih je njegova smut težko zadela.

Število prebivalstvo v Gorici znaša 29.350 duš, leta 1914 je štela Gorica 35.000 prebivalcev.

Ljudsko štetje na Koroškem. Da bi Nemci pred svetom opravičevali zatiranje slovenskega jezika v cerkvi, šoli in uradih na Koroškem, so izvedli ljudsko štetje, ki pa je navadna komedija in sleparjenje javnosti. Z velikim pritiskom so vplivali na manj zavedne Slovence, da se vpišejo za Nemce, ali pa so kar sami v čisto slovenskih krajih našli skoraj same Nemce. Te falzifikate sedaj Nemci pošiljajo v svet, da bi

(Dalje glej na naslednji strani spodaj.)

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

PO SVETU

Umori na Balkanu. Voditelj albanskih katolikov Gurakukija in bivši minister je bil te dni umorjen. Pravijo, da ga je dal umoriti predsednik sedanje albanske vlade Ahmed Zogu, ki je potom punta proti prejšnji vladi prišel na vlado. — V Sofiji glavnem mestu Bolgarije je bil pa te dni zastupljen poslanec vladne stranke Ivan Georgijev. Drugi dan je pa bil umorjen komunistični poslanec Stojanov.

Proslava 75 letnice predsednika češkoslovaške republike Masaryka. Predsednik Masaryk obhaja te dni 75 letnico svojega rojstva. Velike so zasluge, ki jih ima ta mož za češki narod. Ob vojni je moral zapustiti domovino in je v inozemstvu neumorno deloval za osvoboditev podjarmljenih slovanskih narodov. Ob prevratu so se Čehi izkazali hvaležnega svojemu voditelju in ga postavili na čelo novoustanovljene republike, ki ji predseduje še danes.

Znižanje davkov na Ruskem. V Tiflisu se je 4. marca zbral osrednji izvrševalni odbor unije sovjetskih republik (po naše bi rekli narodna skupščina). Govoril je predsednik ruske države Rikov, ki je omenil, da bodo dali kmetškemu ljudstvu še večjo samoupravo, kot jo ima sedaj, in je obljubil, da se bodo kmetškemu prebivalstvu davki znižali za 25 odstotkov. V svojem govoru je ugotovil, da se je Rusija gospodarsko zelo dvignila in to brez pomoči tiste evropske države, ki se še danes branijo zveze z Rusijo in še vedno upajo na povrnitev carizma.

Konkordat (pogodba) med Vatikanom in Poljsko. Sv. oče in poljska vlada sta sklenili pogodbo, s katero so se katoliški cerkvi na Poljskem zagotovile njene pravice. Cerkev se je priznala popolna svoboda in država bo podpirala duhovnike pri izvrševanju svojega poklica.

Pogreb predsednika nemške države. V sredo 4. marca so z velikimi svečanostmi pokopali predsednika nemške republike Eberta. Na mrtvaški oder, ki se je nahajal v predsedniški palači v Berlinu, so položili vence vladarji in predsedniki skoro vseh držav. Ob odru je govoril Ebertu v slovo državni kanceler dr. Luther. Nato so ob navzočnosti ogromne množice ljudstva prepeljali krsto na kolodvor, odkoder so jo prepeljali v Heidelberg, kjer so položili umrlega ob ogromni udeležbi ljudstva k večnemu počitku.

ga prepričali, kako pada število Slovencev. Mnogo Slovencev se je prostovoljno udalo pritisku in zatajilo svoj narod. Le kar jih je organiziranih v naših izobraževalnih in verskih društvih so imeli pogum, da so se zapisali za Slovence.

Fašisti zopet divjajo. Na pustni ponedeljek so se pripeljali v Lazaret pri Kopru laški fašisti, ki so brez povoda napadli mirne vaščane in jih 15 do krvi pretepli.

ČE PRODAJATE ALI KUPUJETE

posredstvo, oddajate trgovino, gostilno ali obrt, javite naslov »Posredovalcu«, Sv. Petra cesta št. 23.

POLITIČNI ZAPISKI

p Ljubljanske občinske volitve ki so bile določene za 18. marec, so preložene na poznejši čas. Zakaj žerjavovci so vedeli, da jih čaka strahoten poraz in bi morali milijone Mestne posojilnice, s katerimi šarijo, lepo oddati. To pa jim ne diši. Zato eno nasilje več.

p 365.000 volivcev več! Lažniva in umazana Domovina bi rada utajila, da je dobila opozicija kljub najstrašnejšim nasiljem in goljufijam pri volitvah 365.000 glasov več kot vladni stranki. Pa ne pomaga nobena laž. Vsa opozicija, h kateri se Nemci in zemljoradniki tudi prištevajo, ima 365.000 glasov več kot vladna »večina«. To so ugotovili vladni listi. Zato naj Domovina ne laže dalje!

p Republikanska monarhija po angleškem vzorcu. Kar smo trdili, se je zgodilo: Radičevci so se odpovedali republikanstvu in se zadovolje s kraljem. Da se rešijo hujše blamaže, pišejo, da je angleška monarhija podobna republiki. Nekega dne bomo brali v »Slovenskem Republikancu«, da je republika enaka monarhiji. Le zakaj ste potem ljudi med volitvami begali z republiko? Ali je to pošteno? Odgovorite g. Prepeluh!

p Na dr. Korošca se jezi »Slov. republikanec« v vsaki številki. To je sicer razumemo, toda lagati vendar ne bi bilo treba proti voditelju našega naroda. Znani gospod republikanec trdi namreč, da se je dr. Korošec izmislil, da je Prepeluh od Žerjava plačan. Kako morete, če ste resen človek? To trditi? Kje so dokazi? — Eno pa smo trdili v naših listih, da je bil Žerjav vesel rovarjenja republikancev na Slovenskem, ker je vedel, da to škoduje SLS. Zato je bil ustavljen »Domoljub«, zato »Straža« in »Slovenski Gospodar«, ni bil pa ustavljen »Slov. Republikanec«.

p Tudi duhovščina mu je vedno bolj na poti — namreč »Republikanec«. Upa si zapisati v št. 9. »da so orjunaši in duhovniki skupno napadli njegove somišljenike. Tako misli jemati ugled duhovščini in jo stavi v isto vrsto z orjunci, toda mi ga samo prosimo, naj pride s točnimi podatki, da mu moremo pred nepristranskim sodiščem zapreti usta.

p Nazaj k očetu. Večkrat smo morali v volivni dobi povedati, da je bil g. Prepeluh še pred kratkim socialni demokrat. Iz njegovega lista je sedaj razvidno, da ga srce močno vleče nazaj. Hvali se, da so zanj glasovali zlasti bivši socialni demokrati in jim dela primerne poklone. — Tudi je postal upravni svetnik Anton Kristanove banke, ki ima naslov »Zadružna banka«. Kdor hoče misliti, ima zadostno sliko.

p Še nekaj. V našem listu smo že večkrat pojasnili dogodke iz leta 1918, toda g. republikanec še vedno goni pesem, da je SLS kriva vsega od l. 1918 dalje. Naj bo gospod enkrat tako dober in pove, kje je bil takrat, da ni odprl ust

in povedal, kaj mu ni prav. Pričakujemo odgovora — in moškega!

p Trije bratje so še-le potem dobri bratje, če drug drugega spoštujejo, drug drugega radi imajo in drug drugemu pomagajo. — Kdo tako piše? — Sama »Domovina«. Da, da, drug drugemu treba pomagati, ne pa da bi večji manjšemu še to jemal, kar ima. Vemo, da je mnogo poštenih Srbov, a zato se od slabih med njimi še ne pustimo odreti.

p »Avtonomijo opustili!« Kdo? »Domovina« pravi, da klerikalci. Verjame seveda sama sebi. Pisec tega lista misli, da pomeni avtonomija Slovenije, da sezidamo okoli naše dežele kitajski zid. Ker se ljudi, ki nimajo prav nič dobre volje tudi nič ne prime, ne bomo zanje razlagali, kar ve vsak naš volivec.

p »Kmetijski list« je napadel naše zadrage. Da je napad podlo namigavanje, je samo ob sebi umljivo. Trdi, da naše posojilnice ne morejo izplačevati vlog. Pove seveda nobene ne, ker ve, da bi mu ostrigla dotična zadruga jeziček na sodniji. Svarimo pred takimi napadi. Naši zavodi na deželi pa naj vedo in upoštevajo, da je list samostojnih »kmetov« šel na pot liberalnih trgovcev. Gliha vkup štrih.

ZAHVALA.

Vsem, ki so ob prebrdki izgubili našega predragega moža, očeta, starega očeta in strica, gosp.

Antona Rojca

na katerikoli način izrazili svoje sočutje, izrekamo iskreno zahvalo.

Prav posebno se še zahvaljujemo pred. gg. duhovnikom za obilno tolažbo, gasilcem in vsem faranom, ki so v tako obilnem številu prišli kropiti in spremiti pokojnika na njegovi zadnji poti.

Bog povrni vsem stoterot

št. Vid pri Stični, dne 3. marca 1925.

ROJČEVA DRUZINA.

ZAHVALA.

Ob prebrdki izgubi naše nepozabne matere, stare matere, sestre, tete in tašče, gospe

Terezije Klemenčič roj. Lesjak

izrekamo tem potom iskreno zahvalo vsem onim, ki so na kakršenkoli način izrazili svoje sočutje in sožalje nam, pokojnici pa izkazali zadnjo čast s tem, da so jo prišli v tako obilnem številu pokropiti in spremiti na njenem zadnjem potu.

Posebej smo dolžni zahvalo še pred. dom. duhovnikom za vso skrb med njeno dolgotrajno boleznijo in ob smrti, domačim pevcom za gniljive petje ter vsem darovateljem prekrasnih vencev.

Vsem, prav vsem bodi dobri Bog obilen plačnik.

št. Vid pri Stični, dne 5. marca 1925.

ZALUJOČI OSTALI

Najnižje cene pri manufakturnem blagu dosežete edino le pri menli Zatorej Vas vabim k nakupu blaga, ki sem ravnokar prejel velikanske množino v bogati izbiri za pomladanske in letne obleke. Ker je direkten nakup in valed porasta dinarja, so cene zelo nizke, tako, da je vsakemu možno za veliko moč nabaviti si za mal denar krasno obleko. Za cenj. nakup se najtopleje priporočam. — J. MENART, trgovec — DOMŽALE

NAZNANILA

Duhovne vaje za može in mladeniče v Ljubljani bodo od 15. do 18. marca v Alojzijeviski kapelici na Poljanski cesti. Pričetek bo v nedeljo 15. t. m. ob 7. uri zvečer. Vodil jih bo preč. gosp. profesor dr. G. Rožman.

n Velike Lašče. Tukajšnji Orel priredi v nedeljo 15. marca ob pol treh popoldne v Zadrugaem domu telovadno akademijo. Spored je bogat in zanimiv, zato pridite od blizu in daleč pogledat našo orlovoško mladino!

n V Smartnem pri Litiji bo v nedeljo 15. marca po prvi maski v šoli občni zbor Sadjarskega in vrtnarskega društva. Udeležite se polnoštevilno! n St. Vid pri Ljubljani. Valed tehničnih ovir se igra »Stari in mladi« preloži na nedeljo, dne 22. marca t. l.

n V Dupljah bo na praznik sv. Jožefa ob 10 slovesno blagoslovljenje bronastih zvonov.

n Tečaj za gospodarske vajence. Gospodarske vajence sprejme državna kmetijska šola na Grmu za dobo od 1. aprila do 31. oktobra t. l. Sprejemni pogoji so: Starost najmanj 16 let, telesna sposobnost, neoporekljivost ter dovršena ljudska šola. Prednost imajo kmečki sinovi, predvsem oni, ki ostanejo na domačem gospodarstvu. Gospodarski vajenci se uporabljajo za delo v vseh panogah šolskega gospodarstva, zlasti v sadjarstvu in vinarstvu in uživajo tudi teoretičen pouk pri delu, ker so zaposleni. Za to dobivajo prosto hrano in prosto stanovanje. Gospodarska praksa je izvrstna predpriprava za vstop v šolo s 1. novembrom 1925. Pri sprejemu v šolo imajo vajenci prednost pred drugimi prosilci, in sicer, ako izpolnijo ostale pogoje, na prosta mesta. — Lastnoročno na celo polo pisane, s 25 Din kolkovane prošnje s priloženim krstnim listom, domovnico, zadnjim šolskim izpričevalom ter izpričevalom o nravnosti, je poslati do 20. marca 1925 ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

g Sadjarski tečaj na kmetijski šoli na Grmu se vrši dne 20. in 21. marca. Poučevalo se bo o cepljenju, precepljenju in negovanju sadnega drevja teoretično in praktično. Interesenti naj se zgledajo z dopisnico do 10. marca pri ravnateljstvu kmet. šole na Grmu oziroma podružnici Sadjarsko-vrtnarskega društva v Novem mestu. Revnejši udeleženci dobe brezplačno stanovanje.

n Uduženje vojnih invalidov, vdov in sirot kraljevine SHS, podružnica v Ljubljani bo imelo redni občni zbor dne 22. marca t. l. ob 9 dop. v dvorani Mestnega doma. Vstop dovoljen samo rednim članom. — Odbor.

Ljudska hranilnica in posojilnica

v ŠKOFJI LOKI — r. z. z. o. z. — vabi na OBČNI ZBOR, ki se bo vršil 15. marca 1925 ob 10 dop. v društvenih prostorih s sledečim sporedom: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega obč. zbora. — 2. Poročilo načelstva. — 3. Poročilo nadzorstva. — 4. Potrjenje računskega zaključka za leto 1924. — 5. Volitve načelstva. — 6. Volitve nadzorstva. — 7. Slučajnosti.

SIROM · DOMOLJUBINE

CELJE IN OKOLICA.

Volitve 8. februarja so izpadle za mesto nad vse izbirno, okolica se pa ni tako dobro izkazala; manjkalo je prave agitacije. Za prihodnje volitve naj se ta napaka popravi. Slišimo, da bo imela občina-okolica tri volišči in sicer ali na Babnem pri Janču ali na Ostrožnem pri Fazarincu. Dosedaj smo imeli le dve volišči: na Bregu in v Gaberju. Izid je za občino okolico sledeči: SLS 592, Radić 25, Hartman 2, Pivko 168, Zagorski 5, Pucelj 9, komunisti 6, Nemci 106, Ravnik 13, Korun 298, Hrib 6, Bernotovi socialisti 28, Strb. 2, Marković 23 glasov. Kaj nismo mi fantje od fure? Vse barve imamo, kar kdo hoče. Celjani imajo pa sledeči izid: SLS 251, Radić 15, Hartman 3, Pivko 392, Zagorski 2, Pucelj 1, komunisti 15, Nemci 296, Ravnik 48, Korun 108, Hrib. 1, Bernot 10, Strb. 1, Marković 103. — Požare smo imeli tri torke zaporedoma. 10. febr. je gorelo pri Dečkovi v Gabrju; pogorela sta dva kozoletca. 17. febr. je gorelo pri Bohnerju v Trnovljah, pogorelo je kozolet; 24. febr. je gorelo pri Četku v Trnovljah, pogorelo je tudi kozolet. 27. febr. je začelo goriti pri Hlojniku v Trnovljah, a se takoj pogasil. Sumi se, da požiga ena in ista roka. — Vreme imamo lepo, začetek kmetijskega dela na polju in vinogradu.

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Kakor so že vsi liberalni časopisi raztrobili v svet, da St. Jernej od 22. februarja ni več klerikalen, ker so liberalci ta dan pod kriku kmečkodelavske stranke in agrarne stranke dobili 19 glasov več kot SLS. Tisti, ki jim je liberalno časopisje jutranja in večerna molitev, bodo morda res verjeli, da je klerikalnem v St. Jerneju odklenkalo. Toda stvar je malo drugačna. Kdor pozna naše razmere, kdor je videl agitacije, laži in podkupovanje nasprotnikov (sami se hvalijo, koliko vina se na dan volitev popili in koliko klobas pojedili), se mora le čuditi, da niso dobili vsaj 16 odbornikov. Liberalni trgovci, ki mu je vera postranska stvar, je cel teden pred volitvami delil galice po znanih ceni — po 31 K. Obetali so v nekatere vase cesto; kajžarjem in bajtarjem ter manjšim posestnikom so obljubili njive travnike, gozdove, ki jih bodo vneli samostanu Pleterje, g. Jordanu in g. Lupniku. (Tisti, ki so volili agrarne, že sprašujejo, kdaj bodo dobili obljubljene njive. G. Kane, ali jih hoste sedaj posili na cedilo? Saj je že davno prišel inženjer, kaj ne?) Se celo požar lupnikovih poslopjij jim je pomagal — kot se sami hvalijo —, da so dosegli navidežno zmago. Vprašati se moramo, kaj so neki klerikalci storili tako hudega in slabega za občino? Poslušajte. Tole so tisti grehi: 1. Hranilnico in posojilnico so ustanovili, da ne more liberalen trgovec več odirati kmeta kot ga je nekdanj; 2. poskrbeli so občini krasno sejmšče in s tem lepe dohodke občini, katere je prej dobivala vas St. Jernej, oziroma št. jernejski liberalci; 3. takoj po vojni so ustanovili konzumno društvo, da ne more več liberalen trgovec navijati cen kot bi rad. Če konzuma ne bi bilo, bi lahko postavil cene, kakršne bi sam hotel, saj ne bi bilo nikogar, ki bi ga nadziral in mu konkuriral. Sedaj tega ne more. 4. Klerikalci so postavili električno centralo, ki bo celi fari v pomoč; 5. postavili so društveni dom, kjer se mladina vaja v orlovskega duhu in varuje pred svedobedimislmi, brezverskim Sokolom, itd. — In vendar je to ljudstvo — celo takl, ki se dali hiše in družino posvetiti Sreči Jezusovemu, ki so v tretjem redu in v raznih bratovščinah — obrnile katoliški stranki, ki je vse svoje moči ertvovala za ljudstvo — hrbet, kakor da ne bi bilo v SLS moža, ki bi mu mogla sanpati — in volilo stranko, katere voditelji so nekateri popolni brezverci. Čast pa našim možem in fantom, ki so kljub laži in terorju vztrajali in kljub slabemu vremenu ali na volišče in glasovali za SLS. Kako bodo pa liberalni birtje, lesni trgovci, ključavničarji, žagarji, trgovci in drugi taki »kmetje« delali za blagor občine, homo pa še poročali.

IZLAKE.

V letošnji »Domovine« lažnivih dopisov je bil prvič napaden tukajšnji kaplan, drugič pa tukajšnji župnik. Podpisani v imenu obeh javno nazivlje nepodpisane dopisnike lažnika in obrekljiveca. —

(Glede oznanila: »pota povelikonočna nedelja«, kar se je tudi sijajno izkazalo: tisti teden je bil res križev teden za njegovo stranko. Toliko k. kaplan. — Pišete: »Na kratko vam hočemo opisati, kako se se dne 8. februarja vršile volitve na našem volišču v Iulakah.« Odgovor: SLS 237, Narodni blok 63. To peto in skeli! G. dopisun ni bil v cerkvi: bil je tudi govor, služba božja je trajala slučajno par minut dalje kot običaj. Kako je župnik ves dan skakal okrog in se trudil za žive in mrtve, da pridebi še kako kroglico za klerikalno skrinjico. Ni bilo več potrebno in nistem mogel. Po prvi službi božji sem spovedoval, nato sem moral iti v Hranilnico, kjer je uradni čas od 8.—12. Med tem sem imel kakor vsako nedeljo govor pri drugi službi božji. Ob dveh sem imel popoldansko službo božjo, ob treh je bila napovedana poroka. Ko sem čakal na to opravilo, sem imel pa prijazen razgovor s drugoženileceni možmi. Z varuheni skrinjice Nar. bleka sem stavil, da bo smagel dr. Korošec v Ljubljani. Po končani poroki sem sel takoj v Toplice na oder Slov. prosvetnega društva, kjer je bila vaja. Ko smo se s igralci vrnili, je bil izid volitev že znan. Tako re nistem mogel prav nič agitirati ta dan za SLS, še pogledat nistem mogel iti, kako so imeli v kuhinji tukajšnje liberalne gostilne volitev na razpolago vse, kar je kdo hotel, žganje ali vino. — Orlovskih iger ni v Toplicah, ampak SPD. Zlobal dopisun, ali se svedate svoje nesramne hudobije, kar pisete glede tistega fanta? Apelirate na krščansko ljubezen. Hinavec! Ali veste, kaj bi dosegli s svojim hudobnim obrekovanjem radi obtelega A. M.? Izgubil bi po vaši krivdi pokojnino. Ta se ni prehladil pri igri: potrdili dveh sadravnikov izpričenja, da se je prehladil in pokvaril zdravje še poprej v rudniku. Vas namreč ne uničiti naše prosvetno društvo. Vi in še par vaše stranke je hujšale in še ruje proti društvu pri naših igralcih. Jako nelepa, potem se pa še posluževati odra tistega društva, katerega hočete uničiti. Ali ste zadovoljni s tem odgovorom? Jas ne. Da se bova videla pri sodišču, zahteva vaše cenjeno ime Fr. Oselnik.

SMARTNO PRI LITJI.

(Sola ali školstvo?)

Nepričakovano je bila od ta premeščena vestna in marljiva učiteljica gdnja Koritsky. Na njeno mesto so poslali mlado dekletce, ki ima nalogo organizirati propadajoče školstvo. Vračajo se tako polpretekli časi, da bo zopet učiteljica gonilna sila našega naprednostva, kakor je bila pred nekaj leti — šola pa bo postransko opravilo. Toda povemo še vnaprej: Dobremu učiteljstvu naše spoštovanje in naklonjenost, skolašem in orjuncem pa pomilovanje in preziranje. Kakor kdo hoče.

SMARTNO PRI LITJI.

(Občni zbor »Kmetijske zadrug«.)

V nedeljo, dne 8. marca se je vršil ob udeležbi do sto članov redni občni zbor za leto 1924. Z zanimanjem so poslušali temeljito poročilo načelnika o delovanju zadrug in poročilo o bilanci. Število članov je naraslo na 808, promet se je dvignil na blizu 8 milijonov dinarjev. Odbor pa je tudi vestno vršil svoje dolžnost, v 25 sejah je dajal smer sadrugi in urejeval tekoče zadeve. Vse naše nasprotnikov, vse laži in obrekovalja, vsi zahrbitni poskusi omajati zaupanje ljudstva do zadrug so se alomili na disciplini in svednosti večine članov — sadrugi je obstoj zagotovljen. Ljudstvo je odločeno postati neodvisno od pijavk in zajedalcev, ki se mu tuje po mišljenju in življenju. Geslo sadrugarjev let ljudstvo sidaj sebi trdnjavo gospodarske neodvisnosti — lep »Zadružni dom« je le vidni znak te trdnjave. V samopomoči je naša rešitev!

IZ RADEČ PRI ZIDANEM MOSTU.

(Izobraževalno delo.)

Februar pri nas ni bil ravno hud. Sicer so celo v cerkvi po tleh ležali raztrgani, smiljivi listki — so bili »državotvorci« kljub temu mat. Pravijo, da ni izključeno, da bomo imeli še en tak šahovski turnir v državi. — Sicer je splošno delovanje v našem trgu, ki bi rad »avanziral« še za eno stopnjo, bolj mirnega značaja. Še

(tako »nujno potrebne« pustne kurentovske svečanosti so se sicer prav bujno, a mirno končale. Izobrazbe in zabave ne manjka, saj imamo kar tri odre, da bi se kmalu ne mogli zvrstiti s igrami. Bravce bo predvsem zanimalo naše društvo: Kmetijska knjižnica. Njegov namen je delovati za vsestransko izobrazbo bodisi potom knjiž, katere pridno rabijo, potem potom iger (v zadnjih 5 letih ca 35), zadnji dve leti pa še posebno s petjem, cerkvenim kot društvenim (okrog 20 glasov). Seveda naj si pa vsak dobro zapomni, kar bi prav poudarili, da je vse to mogoče le z vnetim, zvestim sodelovanjem vseh članov. Kar se tiče petja, bi v tem oziru v glavnem morali izreči pohvalo, toda ne recite: k petju bom že hodil, k orlom in in orlicam pa ne, se mi ne ljubi. Da se o stanju društva in njegovih potrebah še kaj pogovorimo, ste s tem prav uljudno vsi člani vabljeni na občni zbor društva, ki bo 15. t. m. (v nedeljo popoldne) v telovadnici po končani popoldanski službi božji. Upamo, da ne bo člana, ki bi brez vprav te hitnega vzroka izostal. Da ne pozabite torej! Na svidenje! — Še nekaj za ljubitelje pevske umetnosti. Poslušamo tudi koncerte, bodisi domače, pa tudi iz Zidanege mosta (predlanskim so nas obiskali tudi Zikovci). Mnogi se prav zanimajo za glasbo: saj je, če se ne motim do 15 ali 16 klavirjev (harmonijev) in trgu samem. Če bo šlo vse po sreči, priredi tudi naš društveni zbor svoj prvi koncert (moški, mešani, ženski zbor) 25. t. m. zvečer v navadnih prostorih. Po svojih skromnih močeh (saj je dve leti šele star) bo skušal podati par večinoma ne ravno težkih pesmi. Prav nič ne dvomimo, da boste vsi, ki umete ceniti trud ter ljubite lepo slovensko pesem, bodisi v narodni, pa tudi nekoliko umetnejši obliki z veseljem prihiteli.

IZ SKOFJE LOKE.

(Občinska objava.)

Z ozirom na veliko pomanjkanje semenjskega krompirja, ovsa in drevesc se je obrnilo več oddaljenih občin na nas, da nas ob priliki letnega semnja, na dan sv. Jedert, to je 17. t. m. obišče več teh občanov vlad nabave gornjih semenj, ter nas naprosilo, da se obrnemo na sosedne občine, da po močnostni veliko gornjih pridelkov postavijo na trg. — Dolžnost naša je, da vas tozadevno opozorimo, da izrabite to priliko in pripeljete na ta dan gornjega blaga, kar imate razpoložljivega na trg, ker je verjetno, da se bo blago dobro prodalo. Pri tej priliki se vam priporoča, da pripeljete veliko živine na trg, ker se bo brezdvomno tudi za isto dobilo dosti kupcev. — Občina Skofja Loka.

IZ SENCURJA PRI KRANJU.

Pri nas je dobil dr. Korošec 350 glasov, Zerjav pa le 26. Vsa čast in hvala našim svednim in poštenim volivcem. Pri občinskih volitvah pridejo bolj v poštev osebnosti, še več pa krajevne razmere, ker je Sencur bolj na kolen občine. Zerjavovci že drugo leto pošiljajo v Sencur ogromno število umazane »Domovine«, zagovornice tatev ljudskega denarja, brezplačno, kljub temu, da so jo od začetka konarčniki pošiljali vedno nasaj kakor bivši čas Šukeršičev časopis, ki je tudi prihajal v celih količinah, pa le ni nič pomagalo. Za Zerjavovo »Domovino« in »Jutro« se agitira najbolj v gostilni in trgovini nasproti cerkve. »Jutro« in »Domovina« najbolj kuskata na bojkot. Ali hočemo mi poštene delavci in kmetje poslušati ta poziv? Potem bo imel en prazno gostilno in trgovino. Če ne odneha, nas bo sam k temu prisilil. En teden pred volitvami smo imeli izredno slavnost: odlikovanje zaslužnih petindvajsetletnih gasilcev. Vsa čast jim! Potem je bil odlikovan župan Jakob Šter in g. župnik Janko Piber. Iskreno čestitamo! Slavnostni govor pri tej slavnosti sta imela govarnik iz Ljubljane in g. glavar iz Kranja. Med drugim sta tudi povedala, da se imamo za visoka odlikovanja zahvaliti g. Gregorju Zerjavu. Par Kranjcev je zavpilo živijo, Sencurjani, kar nas je bilo prisotnih pri tej slavnosti, pa smo molčali ter smo mirno odšli domov in smo si mislili: Ljudstvo veliko misli in sodi!

Prodajam posestvo ali dam za več let v najem radi hišnih razmer. Poleg hiše, hleva in skednja (vse novo in krito z opeko) je 2 orala travnika, 3 orala polja, 8 oralov gozda. Redi se lahko 2 govedi in 2 prašiča. Več pove J. Strah, Sostro 35 p. Ljubljani

Spomladno gnojenje s čilskim solitrom.

Za pravilno uporabo umetnih gnojil so neobhodno potrebni gnojilni preizkusi. Samo s temi je kmetovalcu mogoče določiti potrebo njegove zemlje po rastijskih hranilih in gnojilih. Vsled tega postopa zelo previdno oni kmet, ki najprej napravi na svojih njivah točne gnojilne preizkuse z raznimi umetnimi gnojili, potem se šele odloči za nakup teh v večjih množinah. Naravno je, da gnojilni preizkusi imajo samo tedaj popoln uspeh, če so izvedeni natančno po predpisih.

Ena najvažnejših rastlinskih hranil je dušik. Izmed dušikatih gnojil pa je najučinkovitejši in najpriprostejši glede uporabe čilski soliter, ki se ga lahko trosi vsak čas in pokaže svoj učinek že v osmih dneh. To umetno gnojilo je bilo pred vojno pri nas zelo razširjeno, toda ker se ga skoro deset let ni dobilo, so kmetje nanj skoro pozabili. Šele lani so prišle prve pošiljke v Jugoslavijo in letos začenja njegova uporaba že rasti. Strokovno propagando za vsa umetna gnojila vrši v naši državi največ Delegacija proizvajalcev čilskega solitra, ki je v zadnjih letih izdala veliko poučnih knjižic, ki jih brezplačno deli med kmetovalce, in izvedla gnojilne preizkuse po celi državi, pri čem je brezplačno dodeljevala razna umetna gnojila predvsem čilski soliter.

Tudi letos namerava izvesti večje število gnojilnih preizkusov s čilskim solitrom po celi Sloveniji, v katere svrhe bo dodelila brezplačno to gnojilo in dala potrebna navodila. Da se pa to delo smoteno izvede, se bodo ti preizkusi izvedli samo potom Kmetijskih združenj, Kmetijskih zadrug in društev. Tiste organizacije, ki se zanimajo za te preizkuse, se naj prijavijo Poddelegaciji proizvajalcev čilskega solitra v Ljubljani, Gruberjevo nabrežje 16, od katere dobijo vsa potrebna pojasnila.

Petero vprašanj.

1. Ali ste že očistili sadna dreve? Ne še? Pozno bo, ako se ga ne lotite takoj. Morebiti boste pa vendarle še vjeli kakšen dan, da opravite vsaj najnujnejše. Kakšna škoda, ako ostane dreve še eno leto zanemarjeno v mahu in lišajih, s polomljenimi vejami in pregostimi vrhov! Če ne utegnate več, vsaj suhe, nalomljene ali kako drugače pokvarjene veje odrežite ali odžagajte. Pri tisti priliki pa še pogledajte, če je kaka sicer zdrava veja odveč, če visi preveč k tlom, če se drgne ob drugo, če dela goščavo v vrhu itd. Tudi tiste odstranite. Potem pa še ostrgajte debelejšje veje in deblo s kako strguljo in nazadnje namažite deblo prav v živo z arborinom (1 kg na 10 litrov vode). Boste videli kako se bo koža pomladila in koliko bolj bo dreve zdravo in čvrsto rastlo in koliko boljši sad bo rodilo.

2. Ali ste že obrezali mlada sadna drevesca, ki ste jih posadili zadnja leta? Vam se zdi to nepotrebno. Pa se jako motite. Pa še kako je potrebno! Kar bi zdaj lahko odrezali z nožem ali škarijami, boste morali pozneje, ko drevo doraste, odžagati. Ali ni škoda snovi, ki jih uporabi drevo za take nepotrebne veje? Z obrezovanjem mladega sadnega drevja se uravnava rast, da pozneje takemu drevju ni treba skoro nič več trebiti vrha, ker že iz mlada pustimo rasti samo tiste veje, ki so potrebne. Lep vrh zraste malokdaj sam od sebe, zlasti ne pri nekaterih vrstah, ki imajo rogovilasto rast (kanadka, voščenska). Posebno važno je, da izrežemo že na mladem drevesu vejice, ki rastejo noter v vrh ali preblizu druga druge. Neogibno je tudi potrebno, da skrajšujemo prva leta voditeljice, ki narastejo včasih po meter dolge. Ako takih vej ne skrajšamo, ostanejo gole in le na konceh zopet poganjajo in rode. Iz takega drevja pa ne more biti nikdar nič prida. Ko bi se pa vsako pomlad pomudili pri njem le par minut in skrajšali predolge mladike, iz katerih se bodo razvile glavne veje, bi prav lahko vzgojili uzorna drevesa, ki bi pozneje ne dale skoro nikakega opravka.

3. Ali ste že precepili vsaj tisto drevje, ki je najbolj potrebno te operacije? Še je čas ves marec in tudi še aprila, ako imate le cepiče narezane in dobro spravljen v hladni kleti v vlažnem mahu. V taki shrambi se dalje drže nego zunaj na vrtu v zemlji. Precepite vsaj mlajše, nerodovitne ali sicer nevšečne jablane in hruške. Z mlado jablan, ki ima še drobne veje z mladično gladko kožo, ni dosti posla. V eni uri prav lahko precepate drevo s 6, 7 vejami, več jih pa treba ni. Pod drevo postavite dve precej visoki tesarski stolici, čeznje položite močno, široko desko, pa imate oder, na katerem udobno stojite in se prosto gibljete. Na tak način gre delo hitro in dobro izpod rok. Za večja in višja drevesa je treba pa primerne lestve. Tu je delo sicer težavnejše, zato je pa tudi uspeh večji. Izpočetka obdelajte mlajše lahko pristopno drevje, šele potem, ko ste se privadili precepjevanju, se lotite višjih in bolj nerodnih dreves. Cepite v žleb ali zarezo. Tudi v razkolu ni slabo. V drugi polovici aprila cepite lahko z a kožo, če imate dobro shranjene cepiče.

4. Ali ste kaj gnojili sadnemu drevju? Tudi še ne? To je pa napaki! Zadnji čas bi bil, da vsaj mlajše drevje okopljete in pognojite s starim hlevskim gnojem. Tudi gnojica ne bo škodovala, ako jo razvozite po sadovnjaku. Brez gnojenja ni pričakovati rednih sadnih letin.

5. Ali ste že pristopili v Sadjarsko in vrtnarsko društvo? Za 25 Din na leto dobite strokovni list »Sadjar in vrtnar«, ki izhaja vsak mesec. Brez strokovnega beriva ne morete napredovati. Brez napredka pa ni dohodkov. Sadjarstvo daje izmed vseh kmetijskih panog največ čistega dobička.

DENAR.

g Vrednost denarja 10. t. m. Na borzi v Curihi je notiral dinar 8.40 centimov. Domače borze so zaznamovale za tuje valute sledeče cene: 1 funt šterling 295—298, 1 dolar 62 Din, 1 zlata marka 14.80, 1 avstrijski šiling 8.80—9 Din, 1 švicarski frank 11.90 do 12 Din, 1 francoski frank 3.16—3.21 Din, 1 lira 2.51—2.54 Din, 1 češka krona 1.83 do 1.86 Din, 1 rumunski lej 0.30—0.31 Din, 1 bolgarski lev 0.45 Din. Za 1 dinar se je dobilo 1163 madžarskih kron. — Začetkom minolega tedna je dinar v inozemstvu oslabil, proti koncu pa se malo popravil. Vendar so tuje devize ostale čvrste. Posebnih sprememb ni bilo.

CENE.

g Ljubljanska blagovna borza. Sledeče blago se je kupčevalo postavljeno v Ljubljano: pšenica domača 450 Din; pšenica sremška 500 Din; otrobi pšenični, debeli 225 Din; drobni 215 Din; ječmen 390 Din; oves bački, rešetan 360 Din; laneno seme 700 Din; kuruza nova postavljena v Postojno 257 Din; kuruza na slav, postaji 215 dinarjev; oves semenski na bački postaji 330 Din; konoplja postavljena v Kotoribo 650 Din; fižol: ribničan, čist, postavljen v Ljubljano 320 Din; koks 340 Din; fižol beli na slav, postaji 410 Din; krompir beli, postavljen na štajersko postajo 160 Din; rdečkast 183 Din; rumeni 145 Din; orehi na slav, postaji 850 Din; jabolka izbrana, postavljena na štajersko postajo 275 Din. — Na trgu v Mariboru seno 75—90 Din; slama 62.50—65 Din za 100 kg.

g Lesno tržišče. Hrastovi frizi I. in II. Postojna 1400 Din; hrastovi odpadki, Ljubljana 17 Din; deske smrekove in jelove Podbrdo 612 Din; smrekove paralelke I. in II. 600 Din; remeljni in podremeljni 550 dinarjev; plohi, Postojna 580 Din, bordonali smrekovi in jelovi, Postojna 450 Din; lipovi hlodi, nakl. postajo 190 Din; bukova drva, meja 23 Din; bukovo oglje, vilano, meja 115 Din.

g Žitno tržišče. V minolem tednu so v Ameriki na tržiščih v Newyorku, Čikagu in v Buenos Airesu žitne cene občutno padle. To je znak, da Evropa le malo več povprašuje po ameriškem žitu, ker je v glavnem pokrila svoje potrebe. Iz tega bi bilo sklepati, da bodo cene pšenici prej še padale nego rastle. Tudi Rusija je ustavila nakup pšenice v Ameriki in jo je rajši kupila na Holandskem za 10.000 ton. Holandci pričakujejo še nadaljni nakup.

g Ljubljanski trg. Cene raznim živilom so ostale v zadnjem času neizpremenjene. Jajca prihajajo v velikih množinah na trg in se drže stalno na nizki ceni. — Jajca za kos 0.75—1.25 Din, sirovo maslo 35 Din za kilogram, krompir 1.75—3 Din za kilogram. Perutnine je na trgu obilo in se plačujejo kokoši 30—60 Din, gosi 100—200 dinarjev komad.

Gospodarska zveza notira sledeče cene: Semena: Detelje: domača detelja plombarina Din 82, lucerna Din 30. Trave: majli rep Din 18, laška ljulika Din 19, angleška ljulika Din 17, mešana trava Din 14. Semenske pese: rdeča pesa Ecken-dorfer Din 20, rumena pesa Din 21. Semenski oves: oves Din 5, grahova Din 4. Gnojila: superfosfat rudninski 16 do 18 odstot. Din 95, priodjemu celga yagona se cena zniža na Din 85, franko

vsaka postaja v Sloveniji; superfosfat kostni Din 150, kaljeva sol 40—42 odstot. Din 160, razklejana kosna moka bela Din 190, tomaževa žindra 17 do 18 odstot. Din 140, mavec (gips) za gnojenje Din 45. Krmila: klajno apno Din 450, pri manjšem odjemu Din 6, lanene tropine Din 450, kuruza za krmu Din 230, kuruza zdrava Din 265. Vinogradniške in ketiške potrebščine: modra galica vedno po najnižji dnevni ceni, zveplo dvojno rafinirano Din 350, trierji (čistilniki) it. Reid znamke MIA Din 2800, trierji (čistilniki) it. Reid znamke MIB Din 2700, mlaitilnice na ročni in gepelni pogon Din 3500, mlaitilnice na gepelni pogon s siti in tresali Din 5700, gepelni na 30 obratov Din 3500, gepelni na 24 obratov Din 2800 do Din 3500, okopalniki Din 1000, slamoze-nice ročne Din 1800 do Din 2800, reporeznice Din 420, bencin 725—730° pri odjemu celga barela Din 1150. — Nadalje imamo na razpolago vsakovrstne poljedelske stroje, kakor čistilnike (pajtelne), slamozeznice, sadne mline, pluge, travniške in poljske brane, kose in bruse, vodne žage, brzoparilnice, kovane želje, gnojilne sesalke, tehtnice, separatorje za mleko, bakrene kotle, lopate za stihat, vodne sesalke, kostilnice, klone za slamozeznice, brizgalnice za grozdje, sejalne stroje, predelja itd.

ŽIVINA.

g Ljubljanski živinski sejem 3. t. m. Ta sejem je bil precej dobro obiskan in tudi kupčija premeroma živahna. Prodalo se je nekaj tudi za izvoz v Italijo. Prignanih je bilo na sejem 449 konj, 70 volov, 55 krav, 11 telet in 168 prašičev. Cene za kilogram žive teže so bile: voli prvovrstni 11.25 Din, drugovrstni 10.25 Din, tretjevrstni 9.25 Din, krave za klobase 5—6 Din, teleta 13—15.5 dinarjev; prašiči od 6—8 tednov stari 175 do 250 Din.

g Mariborski živinski sejem. Prignalo se je: 5 konj, 2 bika, 67 volov, 124 krav in eno tele; skupaj 199 komadov. Povprečne cene so bile: debeli voli za 1 kg žive teže od 10.50—11.25 Din, poldebili voli 8.75 do 10 Din, voli za vprego 8—8.75 Din, bikli za klanje 8—8.75 Din, klavne krave debele 9.50—11.25 Din; plemenske krave 7—8.25 dinarjev, krave za klobasarje 3.75—6.25 dinarjev, molzne krave 7.25—9.50 Din, breje krave 7.25—9.50 Din, mlada živina 8.75 do 9.75 Din. Prodalo se je 67 komadov.

g Svinjski sejem v Mariboru 6. t. m. Prignanih je bilo 260 prašičev, 1 ovca in 1 koza. Cene so bile za komad: prašiči 5—6 tednov stari 100—125 Din, 7—9 tednov stari 150—200 Din, 3—4 mesece stari 300 do 375 Din, 5—7 mesecev stari 500—625 dinarjev, 8—10 mesecev stari 750—875 Din, 1 leto stari 1250—2000 Din. Za kilogram žive teže se je plačevalo po 12—13 Din; za kilogram mrtve teže po 16.25—17.50 dinarjev. Prodanih je bilo 104 komadov. — Kupčija je bila srednja; nakupovalo se je samo za domačo potrebo.

g Živinorejska zveza za kamniški okraj tem potom obvešča svoje člane in člane živinorejskih zadrug njenega delokroga, da je zopet pričela voditi Rodovnik za plemensko živino čiste gorenjske cikaste pasme kakor tudi Knjigo mlade živine za plemenski naraščaj. — Prosi tem potom živinorejce, predvsem živinorejske zadruge v okraju, da greste na roko rodovni komisiji s točnimi podatki o stanju živine, katera bo sposobna za vpis v Rodovnik ali Knjigo mlade živine. — V marljivost voditelja rodovnikov in o sodelovanje krajevnih zastopnikov imamo popolno zaupanje, vsled česar bodo uspehi zagotovljeni.

IZVOZ IN UVOZ.

g Naš izvoz v januarju 1925. Tekom januarja t. l. smo izvozili 334.462 ton svojih pridelkov v skupni vrednosti 762 milijonov 117.054 Din; lani januarja le 220.110 ton v vrednosti 668.989.032 Din. Narastel je torej izvoz po količini za 114.352 ton ali 51.95 odstotkov, po vrednosti pa za 93 milijonov 728.022 Din. Glavni izvozni predmeti so bili v tonah (1000 kg) — v milijonih dinarjev: kuruza 88.610 — 194.9, gradbeni les 76.293 — 98.4, pšenična moka 5990 — 40.1, jajca 1629 — 37.7, pšenica 6817 — 33.1, sveže meso 1263 — 30.3 itd. — Glavni izvozni predmet je bila kuruza. Izvoz živine pa je bil izredno nizek, posebno še v primeri z lanskim izvozom v istem mesecu. Izvozilo se je glav:

januarja 1924 januarja 1925

konj	3.752	2.316
govedi	16.937	4.685
prašičev	8.529	1.949
drobnice	22.981	39.449

g Zabranjen uvoz naše živine v Švico. Švicarska vlada je zabranila uvoz živine za klanje iz Jugoslavije, Madžarske in Rumunske. Ta zabrana se utemeljuje stem, da se je ugotovilo več primerov živinske kužne bolezni.

g Oviranje uvoza kvasa od strani naše države. Naše tovarne pekovskega kvasa so stopile v kartel in grozno navile cene tej nujni potreščini. In to navijanje cen je mogoče zato, ker vlada ovira uvoz inozemskega kvasa. Tako stane kvas iz domačih tovarn 31 Din kilogram, kvas iz Češke pa franko vsaka postaja v Sloveniji 27 Din kilogram. Pri tej ceni pa plača inozemska tovarna 6.50 Din uvozne carine in 2.50 Din voznine, speditorski stroški znašajo tudi 50 para, torej stane inozemski kvas v resnici le 18.50 Din. Iz tega sledi, da zaslužijo domače tovarne samo pri enem kilogramu kvasa po 11.50 Din več nego inozemske trvdke. Pekli, ki so merodajni za presojo kvasu, priznajo, da je inozemski kvas izbo-ren, vzlic temu delajo carinsko-kemična preizkuševališča pri uvozu tega blaga vse mogoče ovire. — (Seveda, kapitaliste morajo žerjavovci ščititi, četudi oderuško navijajo cene svojim pridelkom in kupuj drago, da bodo bogataši na tvoj račun še bolj bogateli!)

KUPITE izvanredno po znižani ceni bela platno za rjuhe, 150 cm široko, meter Din 27.—, isto bolj grobo, meter Din 33.—. Isto se vam priporoča ugodni nakup blaga za birmance, ter za moške in ženske obleke. Vzorce od platna zastoni. — Se priporoča

Anton Savnik — škofja Loka.

Semenski oves

francosko LUCERNO — DOMAČO DETELJO — razna TRAVNA SEMENA — PESO, GRAHORO, priporoča za pomladansko setev

FRAN POGAČNIK

LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA 87. 36.

KAJ JE VAŽNO VEDETI?

V trgovini Mihajlo L. a p u h, Škofja Loka, Spodnji trg v Kapucinskem predmestju se prodaja vsa manufakturna po znatno znižanih cenah. Rujava kotenina od 10 Din dalje, platno za rjuhe od 26.50 Din dalje, etofi od 45 Din dalje itd.

GOSPODINJA

SLADEK KROMPIR.

Večkrat se zgodi, da zadobi krompir sladek okus. To pa tedaj, ako je ležal dalj časa na premrzlem kraju. Pravijo, da se pojavi sladkor radi tega, ker krompir zmrzne. Vendar je stvar nekoliko drugačna.

Gotovo je, da zmrzne krompir, ako je izpostavljen nekaj časa mrazu pod 0° C. Posledica zmrznjenosti vode v krompirju je povečanje prostornine, krompir razpoka popolnoma in postane radi tega mehak. V takem krompirju se pojavi pri nižji toploti plesen in gnilobne bakterije — krompir gnije. Pač se v začetku gnitja pojavi nekoliko sladkorja, ki se stvori pod vplivom gotove snovi iz škroba, vendar sladkorna bolezen krompirja to ni.

Krompir postane sladek že pri temperaturi od 0° do 6° C, torej ob razmerah, ko zmrzniti niti ne more.

Poskusi, ki so jih delali, so pokazali, da ne postane krompir takoj sladek, pri temperaturi od 0° do 6° C, nego šele po najmanj enomesečnem ležanju. Sveže izkopan sad pri tej temperaturi ni postal sladek. Nad 9° C se sladkor ne pojavi.

Množina sladkorja raste s časom. Čim dalj časa leži v premrzlem prostoru, tem več škroba se je spremenilo v sladkor in doseže do 12 odstotkov suhe teže (brez vode) ali 3 odstotke celokupne teže. Sladkor, ki se pojavi, je trstni sladkor.

Tak sladek krompir pa ne prija radi svojega nenaravnega okusa. Popraviti se more, a ne popolnoma. To se zgodi na ta način, da spravimo krompir v gorkejši prostor; tedaj se proces zaobrne, in sladkor se pretvarja nazaj v škrob, a ne ves; približno četrtina sladkorja ostane neizpremenjena. Dalje ga popravimo pri kuhanju. Sladkor se v vodi raztopi in če vodo večkrat premenjamo, gre večina sladkorja iz krompirja.

ZDRAVJE.

Zdravilo zelena. Za udnico in protin, za vodenico, je zelena staro domače zdravilo, ker žene na vodo in odvaja slabe sokove. Zdaj jo priporočajo tudi za živčne in srčne bolezni. Zelena ima v sebi sladkor, škrob in žleto. Uživa se kot juha ali s kisom in oljem, mrzla ali gorčka. Zelena s krompirjem je prav okusna jed, bodisi da narežeš in kuhaš s krompirjem mlade lističe zelenine ali dozorele gomolje. Angleži uživajo zeleno tudi z mlekom, zmečkano in zalito. Košček zelenine gomolja da goveji juhi fin okus; listja pa ne smeš dosti davati v juho, ker prevzame vse drugo. Staro listje je dobro za kopel za gihne noge. Kdor trpi za omotico ali je podvržen božjemu, ne sme uživati zelene.

Kafrino mazilo za trganje v udih. V četrt litru kropa razprosti pol kg dobrega navadnega mila, primešaj 200 gramov dobrega oljkega olja in odstavi, ko se je shladilo, primešaj še 40 gramov kafre, raztopljene v 40 gramih olja, zlij v posodo, kjer se strdi in zamaši.

KUHINJA.

Smetanov krompir. Olupi krožnik kuhanega in na listke zrezanega krompirja, stresi ga v razgreto, drobno zrezano slanino (5—10 dkg); prideni polovico kuhane in zrezane klobase ali svinjskega mesa, nekoliko premešaj, prilij četrt litra kisle smetane in postavi krompir za četrt ure v pečico. Ta krompir postavi kot samostojno jed s solato na mizo.

Ocvrt krompir. Skuhaj ne prerzheko opran, neolupljen krompir; kuhanega olup in zreži na pol prsta debele rezine, ki jih nekoliko posoli, v razteperem jajcu in v drobtinah povaljaj, ocvrti in jih postavi s solato na mizo.

Riževi hlebčki. Skuhaj v pol litra mleka 15 dkg opranega riža, ki mu prideni za kavino žličico sladkorja in ščeplj soli. Desko z vodo pomoči, razmaži z nožem po njej mezinca na debelo riža ter pusti, da se nekoliko ohladi; nato nekoliko ohlajeni riž zreži z majhnim obodcem (modelčkom za krape) zrezane hlebčke pomoči v raztepenem jajcu, povaljaj v drobtinah, ocvrti na masti in daj s sladkorjem potreseno na mizo. Dobro se poda k temu kuhano sadje.

PRAKTIČNI NASVETI.

Uporaba kavine gošče. Navadno jo vržemo na smeti ali na groj. Vendar jo lahko tudi drugače porabimo. Posušeno rade zobljejo kokoši. S posušeno ponekod polnijo tudi pljuvalnike mesto za žaganjem. Razredčena z vodo dobro služi za zalivanje vrtnic in bršljina. Vnovič prekuhana da zelo dobro pralno vodo za črne volnene ali tudi klobaste stvari. Vsekakor pa, ker vsebuje drobne delce žita in v cikorijskih raznih rastlin in sadežev, jo brez skrbi devljamo v pomije, ki jih rabimo za krmo.

Poraba starih, nerabnih svilenih rut in krp. Pogosto leže take stare svilene stvari v kakem predalu, preleže in ne pridejo do nobene porabe več, nego razpadejo. Zelo primerne so te svilene krpe za obveze, zlasti na nogah, ker so tanke in zavzamejo le malo prostora, vendar so zelo gorke, kar je posebno važno za pozimi. Priporočajo jih za povijanje nog s krčnimi žilami.

Boj muham! S prvo pomladno toploto se prebude tudi muhe, ki so ostale v raznih špranjah »za seme« od jeseni. Ker so muhe tako zelo nadležne, jih preganjamo, uničujemo, pobijamo. Mnogo bolj pa nam še škodujejo, ker prenašajo bolezenske kali. Zato jih je treba že zdaj zgodaj spomladi vsepovsod zatirati. Mušja nadloga nalaga gospodinji še prav posebno skrb za snago v vsem gospodinjstvu.

Pri razah in krvavitvah smo navadno vsi zmedeni. Za prvo silo naj si vsak zapomni gotovo sredstvo, ki ustavi krvavitev, namreč: vzemi kosmič bombaža (bate), pomoči v čisto in vročo vodo ter položi na rano! Učinek je presenetljiv: krvavitev takoj preneha celo tam, kjer krvavi velika žila.

Kako odpravimo uši pri živalih. Zelo dobro sredstvo je, če namažemo žival z la-

(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj.)

Fantovski večeri v pismih.

VI.

Dragi slovenski fantjel

Jaz v resnici ne vem, kaj Vi pravite o mojih »Fantovskih večerih«. Se tega ne vem, če jih sploh berete. Če jih pa, se Vam najbrž zdi vse to preveč poučevalno, pa premalo zabavno za resnične fantovske večere. Tega Vam nič ne zamerim in sem prepričan, da ta okolnost ne bo raztrgala našega prijateljstva. Tudi meni nič ne zamerite, saj veste, da mi je ime star fant in če sem star, moram vendar biti že enkrat majčkeno moder, ne tako razposajen in navihan kot ste Vi v svojih letih in ob svojih fantovskih večerih. Prepričan sem, da bi me nič ne obrajtali, če bi v mojih pismih ne našli nič drugega kot samo ponarejeno mladeniško prešernost in »neumnost«, saj bi ne mogla biti pristna, če bi jo tiščal v svoja pisma — star fant.

Kajne, fantje, vsak po svoje, je dejal Korošec, ki je s svedrom kravo drl. To je res. Vsak po svoje. Jaz tako, Vi drugače, Vaša družina pa zopet drugače.

Aha, fantje, zadnjič smo govorili o družini. Vi ste mi prikimali, ko sem zapisal, da je družina največji človekov vzgojitelj. Danes tudi ne boste odkimali, če zapšem, da je največje zlo na vesoljnem svetu — slaba družina! Marsikdo je morda to reč že na lastni koži poskusil, kdor pa še ni, mu daj Bog srečo, da ne bi nikoli!

»Družina, družina!« pravijo ljudje, če jih vprašaš, zakaj je Andraž pijanec in Miha tat, čeprav sta oba iz dobrih hiš doma. In ko ljudje tako pravijo, bi človek mislil, da je s tem obsojena vsaka družina. Saj res, če bi se človek vsake družine izogibal, bi se že tudi slabe ognil. To je kajpada tako gotovo kot enkrat ena je ena. Vprašanje pa je, če je to mogoče.

Herod si je tudi mislil: če vse dečke posekam, bom že tudi malega Kralja Judov posekal. Pa ga le ni. Višja moč je bila vmes in ta je napravila, da se je Herodež temeljito opeharil.

Tako nekako je višja moč tudi družino na svetu uredila, da se je človek kratkoma izogniti ne more. Hm, če je hiša na samem, bi na vse zadnje šlo takole do šestega leta. Toda ko je šest let polnih, je treba v šolo. Ali bo občina zidala za vsako otroče posebno šolo in v njej vzdrževala za vsakega posebnega učitelja?

nenim oljem. Priporočajo tudi vsak drugi dan žlico žveplenega cveta na krmo (mladičem le pol žlice). Hlev in stelja snažna!

Zajbel (salvia officinalis) je zelo skromna vrtna rastlina, ki jo gospodinja rabi za razne začimbe. Ne zahteva druge nege, kakor da ga zalivaš. — Poleg šatraja ali materine dušice je najljubša dišava. Par listkov k goveji juhi, vršček v ričet se prav dobro poda; za mariniranje jegulje je skoro neobhodno potreben, enako tudi pri pečilih golobih. — Ako zbriseš s svežim listom zobe, postanejo snežno beli, se lepo svetijo in imaš v ustih prijeten duh in okus. Če prevreš liste, dobiš izvrstno, a milo tekočino za izpiranje ust.

Priskutno govorjenje, toda če že filozofiramo, filozofirajmo tako, da nas bo vsaka glava razumela.

No torej! Ko gre otrok v šolo, je družina neizogibna. Na cesti, pred šolo, v šoli, med šolo, po šoli — — — povsod in vedno družina. In kako drugačen je fantek, odkar hodi v šolo, kako izpremenjena deklica-šolarica. Po cele ure pripoveduje doma, kako je bilo, kaj je videla, kaj slisala, kaj so delali in tako dalje.

Mati poslušala in poslušala, tudi vprašala kaj vmes. Pa morebiti niti ne zapazi ne, da nadebudna hčerka prav malo pove o gospodični iz šole, prav malo o učenem predmetu — to se v šoli vse samo po sebi razume in otroka ne zajema posebno. To gre vse nekako mehanično. — Kaj pa potemtakem deklica materi pripoveduje?

O tem pripoveduje, kar je videla na poti v šolo in iz šole, kar so ji pravile tovarišice, kar so v šoli otroci govorili in delali: Kdo je dobro znal, kdo je bil kaznovan, kdo zmerom nagaja, kdo je gospodični za njenim hrbtom jezik pokazal in sto takih velezejmljivih reči.

Aha! Te reči so torej otroku vse bolj ostale v spominu kot »šola« sama na sebi! Z drugo besedo: te reči so napravile na otroka vse večji vtis, globlje so vplivale nanj kot vse tisto, za kar prav za prav starši otroka v šolo pošiljajo. O, pritrđim, da je otrok mnogo drugačen, odkar hodi v šolo, to že! Ali eno vprašanje bi tukaj zastavil: Kaj je otroka izpremenilo, kdo ga vzgaja? Mar »šola«, učiteljica — —? Že, ne tajim, toda navsezadnje je pa le tako vzgojen in tak ostane kot ga je naredila njegova — družina!

Ali ni tako? Mislim, da mi bo vsak prav dal, kdor količkaj pozna svet in življenje v njem.

Ce pa že na »smrkave« šolarje tako silno vpliva družina, kaj naj šole v poznejših letih, ko iz otroka raste fant ali dekle? Kaj naj rečem o tisti dobi, ko fant in dekle doraščata in čutita v sebi naravnost odpor zoper vse »poklicane« vzgojitelje, ko bi najrajši vrgla od sebe vse vezi domače in šolske vzgoje, ko raste v njej nekako sovraštvo zoper vse »paragrafe« in »postavbe«, ko bi najrajši odpravila vse »zapovedi« in »ukaze«, ko je vsa njuna notranjost ena sama velika revolucija?

V tistih letih je vpliv družine naravnost usodnega pomena. Gorje mu, kdor se je dal takrat voditi vplivom slabe družine, vse življenje bo nosil na sebi njen pečat! Blagor mu, kdor je našel v tisti življenjski dobi dobro družino — vzgojila ga bo bolj kot ves nalašč ustanovljeni vzgojni aparat kulturnega sveta — in vzgojila ga bo za dobrega, plemenitega človeka, ki bo vreden, da mu bodo nekoč tisočera srca bila v hvaležnosti in ljubezni nasproti!

O, fantje slovenski, ali Vi znate ločiti dobro družino od slabe, ali kaj pomislite, kakšni tovariši Vas vabijo v svojo sredo? Ali uvidevate imenitnost tiste naše organizacije, ki si je postavila veliko in lepo nalogo: organizirati pošteno fantovsko družino? Da je to orlovska organizacija, veste že sami, prav to Vam pa zatrjuje tudi

Vaš iskreni prijatelj

star fant.

LISTEK

Sovraštvo in ljubezen.

(Dalje.)

Gimnazijski ravnatelj je bil Henrik Naglič vedno zelo naklonjen. Spominjal se ga je še zelo dobro, zakaj Henrik je bil včasih prijatelj njegovega nečaka in je bil tudi parkrat na obisku pri ravnatelju.

Sedaj, ko je ravnatelj zvedel o njegovem življenju in trpljenju svojega bivšega učenca, se je njegovo zanimanje zopet zbudilo. Izkazalo se je, da je bilo Henrikovo dolgoletno in marljivo učenje zelo temeljito in ravnatelj je bil mnenja, da Henrik, če sedaj marljivo privatno študira, lahko koncem leta naredi maturo.

Henrik je najel neko sobo in se je ves posvetil učenju. Čudil se je, da je zasijalo neko novo veselje v njem, ko mu je ravnatelj pokazal razveselje izgleda. Ko si je naredil delovni načrt in uredil ter razpostavil svoje knjige, se mu je zdela ta nova, tuja soba skoraj domača.

In tako se je zgodilo, da je postal Henrik tih človek, človek, ki se nikdar ne smeje, ki pa tudi ne toži več o svoji usodi.

Ob nedeljah je prišel k njemu Janček. Ta je prinesel s seboj vedno precejšnjo mero dobre volje. Henrik je pustil, da je govoril in se smejal. Samo o domu ni smel govoriti. In Henrik Naglič ni vedel, da je ljubil v tem preprostem, dobrodušnem Jančku tudi košček doma in ga potreboval za svoje nedeljsko hrepenenje, zakaj brez Jančka bi ne bilo nedelje.

Ko je pa prišla pomlad, je postal Henrik nemiren: v njem se je zbudil kmet. Dnevno je mislil na poljsko delo, za katerega je prišel čas in nekoč je šel tako daleč na izprehod, da je videl kmeta, ki je oral. Več kot pol ure ga je gledal. Počasi in zamišljen se je vrnil domov in pisal nato Matiji, naj se ne trudi več za prodajo Bukovja. On se sicer ne bo več vrnil domov, vendar pa bo mogoče kaj drugega sklenil v zadevi posestva. — Tako je prišel čas izpita. V zadnjih mesecih je delal Henrik z vsemi silami in njegov obraz je bil blede in ozek. Roke so že davno postale zopet mehke in bele.

Nekoliko pozneje je Janček zopet dobil brzojavko. Odprl jo je in bral:

»Izpit naredil. Pridi čimprej k meni. Henrik.«

Mladi vojak je bil skrajna vesa začuden, prvič, da je Henrik sedaj pravi študent, in drugič, da je možno iz istega kraja, kjer se živi, dobiti brzojavko.

Preskrbel si je dopust, preštel svoj denar, si izposodil še eno marko, kupil vrček za pivo in se odpravil z darilom na pot k Henriku.

»Henrik! Človek! Prinašam ti zelo lep in dragocen vrček za pivo, ker si sedaj postal študent!«

In tedaj se je Henrik Naglič po dolgem času zopet smejal.

Stresel je prijatelju roko.

»Janček, ti fant! Ali se res tako veseliš?«

»Veselim? Tako grozno se veselim, da bom sedaj gotovo zopet dobil zapor. Zakaj zatrdno sem mislil, da boš padel.«

Ko sta nato sedela skupaj in je pil Henrik iz novega vrčka, je rekel:

»Poslušaj, Janček, govoriti hočeva malo o bodočnosti. Dosedaj mi je bilo vseeno, toda danes hočem zopet delati načrte. Torej: študiral bom medicino.«

»Kaj?«

»Veš, zdravnik bom. Zdraviti bolne ljudi, to je nekaj, kar se še izplača. Tudi Liza je srečna, ker je pri bolnikih. In ti, Janček, boš zopet kmet, ko boš prost vojakov. Rudar, to ni nič zate.«

»Ne, res ne! Toda gre za 15 mark mesečno in pa za Leno. Zakaj hočem se poročiti z njo.«

»Da, seveda! Skratka: vzel boš v zakup Bukovje.«

Janček je žalostno pogledal.

»Bukovje da bi vzel v zakup? To bi bilo nekaj! Vse moje premoženje je tolar dolga.«

»Premoženja ne potrebuješ; nekaj ima Lena. Plačeval boš obresti in kar bo neslo letno posestvo in opekarna, to se pravi, kar bo ostalo, polovico od tega mi boš dal ob letu.«

Ce bi razlagal Henrik Jančku svojo matematično izpitno nalogo, bi gotovo ne sedel pred njim z obrazom, ki bi kazalo večje nerazumevanje. Henrik mu je dal natančne podatke o vseh izdatkih, ki so potrebni za Bukovje v povprečnem dobičku, o katerem bosta lahko oba zadovoljna, če bosta pametno vse uredila.

Konec pesmi je bil ta, da je padel Janček Henriku okoli vratu in začel tuliti, da bi se kamnu smilil. Sele polagoma se je navadil velikanske sreče, ki mu je stala nasproti. Najemnik Bukovja! On, ubogi oskrbnikov sin! In Lena bo njegoval lu zopet bo lahko šel na staro, domače polje!

Cez nekaj časa je naredil sumljiv, zviti obraz, se opravičil, šel za četrte ure ven in se vrnil z od razburjenja rdečimi lici.

»Veš, kaj sem naredil?« je vprašal, jecljajoč od razburjenja. »Brzojavil sem! Domov sem brzojavil, da sem zakupnik. Tudi ti se lahko enkrat ustrašijo, in jaz si lahko dovolim brzojavke!«

• • •

Cez nekaj dni je dobil Henrik dolgo pismo od starega Matije. V pismu je stalo:

»Vesel sem, da boš zdravnik. Dober zdravnik boš, ker si priden in vesten. Dobro je, da si se otresel kmetovanja. To ni bilo zate. Liza je bila sedaj preoblečena kot usmiljenka. Obiskal sem jo lu

Največja izbira

vsakovratnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mostni trg 10

povem ti, Henrik, da sem se vrnil ves srečen in zadovoljen. Zadovoljen bom na svoja stara leta, zakaj Lizi se dobro godi. In vse bo dobro, če bosta imela Janček in Lena posestvo. Rad bom ostal pri njih, ker sem mnogo prestar, da bi šel po svetu. Rekel sem: 'To je naš dobri Henrik', kakor sem slišal od Lene in Jančka. Tudi oskrbnik je hotel nekaj napisati, pa ni spravil nič skupaj. Dela sedaj od zore do mraka in že skoraj noče iti spat. Vaščani so sedaj čisto drugačni napram nam. Zelo prijazni so in če vidijo Leno, se ji že oddaleč odkrivajo. Tudi opeko kupujejo vsi iz vasi pri nas. Ljubi Henrik! Čutim za svojo dolžnost, da ti pišem še to, da je predvčerajšnjim prišla zopet Lota Prek domov. Mi je še nismo videli, sram me je, da bi šel tja. S Prekom smo sedaj večkrat občevali. On sam je začel. Vedno silil, da bi kupil od njega Zabukovje. Ko pa je zbolel, ni hotel več od hiše. In ko se je Lota sedaj vrnila, je Lena vprašala, če lahko kaj pomaga. Toda Lota je odgovorila: Ne, zahvaljujem se za dobro voljo.

OD DANES IN VČERAJ

ŠPANSKA BOLEZEN NA ANGLESKEM.

Mislili smo, da je že umrla, pa se je spet pojavila. Najbolj razsaja na Angliji. V prvih dveh mesecih tekočega leta je umrlo na španski 1200 ljudi po večjih mestih, 3500 pa na deželi. Zlasti hudo je v Londonu, kjer bo število smrtnih slučajev kmalu 200.

PREPOVED ALKOHOLA V AMERIKI.

Stvar postaja nazadnje že smešna. Največ alkohola popijejo namreč poslanci, torej tisti, ki so točenje in uživanje sami prepovedali. Pride pa še bolje. Pred ameriško obalo kroži neprestano del ameriškega vojnega brodovja, da pomaga policijskim in cariniskim uradnikom, ki pregledujejo ladje. Namesto da bi pomagali, pa sedaj vojaki na ladjah sami tihotapijo. Vsaj pri ladi 'Blau-fore' se je tako zgodilo. Dobili so na njej več sto steklenic, polnih najmočnejšega alkohola. Častniki sami so tihotapili. Seveda velikanski krik in vik in velik škandal. Ubrati bodo morali srednjo pot in dovoliti lažje alkoholne pijače.

MOČNI LJUDJE.

V starem veku je živel Grk Milon, ki je nesel majhno govedo 200 metrov daleč, ga zaklal, spekel in pojedel. Na Francoskem živi mladenič, 22 let star, ki potegne z eno roko kvišku nad glavo nad 100 kilogramov.

Z ZRAKOPLOVOM V AMERIKO.

Dva znanca se pogovarjata. »Torej ti odpotuješ?« — »Da!« — »Kam pa?« — »V Ameriko.« — »S katero ladjo?« — »Ne z navadno, ampak z zračno ladjo.« — »Saj še nimamo nobene zračne zveze z Ameriko.« — »Preden bo imela moja žena vse pripravljeno, jo bomo gotovo dobili.«

OHRANITEV KRUHA.

Švicarski pek Jean Matti je znašel način za ohranitev kruha, da ostane neomejen čas svež. Prodal je svojo iznajdbo neki plovni družbi, ki ji je seveda na tem, da ostane kruh na dolgih prekmorskih vožnjah in ni treba zmeraj na novo peči.

AMERIŠKI ZEPPELIN POSEKAN.

Poročali smo že »Domoljubovim« bravkam in bravcem o veliki zračni ladji, ki so jo zgradili Nemci za Ameriko in ki je pretetela Atlantski ocean v 70 urah. Take zračne ladje imenujemo po nemškem grofu Zeppelinu, ki jih je prvi gradil, Zeppeline. Sedaj pa hočejo zgraditi Angleži zračne ladje, ki bodo še veliko večje kakor je nemški Zeppelin, močnejše in hitrejšje. Letala bodo na vse strani sveta, vsaka bo lahko vzela s seboj sto popotnikov in par tisoč kilogramov blaga.

Z zgradbo pristanišča so že začeli. Taka pristanišča imajo podobo podolgovate lope, v kateri zračne ladje pritrjene visijo. S tujo besedo jih imenujemo hangarje. Angleški hangar bo okoli 250 metrov dolg in 48 metrov visok, torej tako kakor petnajstnadstropna hiša. Pri nas take hiše ni nobene. Če pa ne bo ladja pristala za daljši čas, jo bodo pritrdili kar na 55 metrov dolg drog. Novi zračni velikani bodo 220 metrov dolgi, nad 42 metrov visoki, imeli bodo sedem motorjev po 600 konjskih sil, skupaj torej 4200 konjskih sil, vozili bodo pa s hitrostjo 112 kilometrov na uro. Vsebine bodo imeli za 140.000 kubičnih metrov, dočim jih ima ameriški Zeppelin samo 70 tisoč, konjskih sil pa samo 2000. Na zrakovu bo 50 mož posadke število popotnikov bo kakor rečeno sto, kabine bodo imele po dve postelji, kadilni salon bo na ladji in pa družabna soba.

Za vožnjo iz Angleške v Egipt je potrebnih sedaj šest dni, pozneje bodo prišli tja v dveh dneh in pol; v Indijo vozijo 20 dni, pozneje 5 do 6, v Avstralijo je sedaj 40 dni, z zrakoplovom 10, v Južno Afriko 20, pozneje samo 5 in pol, v Kanado sedaj 8, pozneje tri, itd. Prva zračna ladja bo odpotovala najbrž v pomlad 1927, najprvo v Egipt in Indijo. Seveda bo pa treba tudi med potjo pripraviti vse potrebno, in so se podali angleški inženjerji že na pot, da bodo zgradili silikonske hangarje tudi v Egiptu in drugod. Dve veliki zračni ladji, ki jih Angleži že imajo, so poslali v Afriko, da bodo njih skušnje lahko uporabili pri gradbi novih zračnih velikanov.

Končno omenimo, da gradijo na Angliji tudi tri ogromne aeroplane, kojih motorji imajo moči za 1000 konjskih sil. Ne da bi se ustavil, bo tak aeroplan letel lahko 3000 kilometrov. Od Ljubljane do Zagreba je 110 kilometrov. Iz Londona v Egipt bo rabil aeroplan samo 31 ur. Ko bodo prišle zraven še druge države, bomo res lahko rekli: Zemlja je premajhna.

Konjskega hlapca

kateri se razume in ima veselje pri plemenih kobilah in zna vsa kmetijska dela, išče: JANKO VILAR, posestnik, Dob pri Domžalah.

Velika noč se bliža

nabaviti si boste lepe nove obleke, nogavice, predpasnike, srajce, pisano in belo platno, katero kupite najbolje in najceneje v veletrgovini IVAN SAVNIK — KRANJ.

Iščem močnega in poštenega
UČENCA za KOVAŠKO OERT.
Izdelujem ostrino, sekire, motike itd. — FRANC PLANINSEK, kovač, Jarše, pošta Domžale. 1431

Dva geplja in ročna SLAMOREZNICA v dobrem stanju, naprodaj radi nabave el. motorjev. A. Zelnik, Pivka 2, p. Naklo.

HALOI

HALOI

JOZE: »Pepca, zakaj pa oče Perko nič več luštnega v »Domoljubu« ne pove?« — PEPCA: »Saj ravno danes je v »Domoljubu«, da že vsi vrabci na strehi čivkajo, da: KDOR HOČE svojo družino dobro obuti, naj kupi usnje na sejnu v Motniku, Menšu, Žužemberku, Krikem, Kočevju, Moravčah, Litij, Grahovem, Metliki, Lukovici, Mokronogu in na Rebru

na stojnici PERKO.

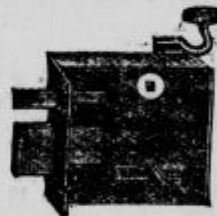
Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Hirska posojilnica 1.2.20.2.

Ljubljana, Kralja Petra trg 8
obrestuje hranilne vloge po 8-12%

Večje in stalne vloge po dogovoru najugodnejše
Jamstvo za vloge znata čez Din 1.000.000.—
Popolnoma varno naložen denar!

Velezaloga dalmat. cementa „Titan“, karbida, železa, okovja, kuhinjske posode, tehtnic itd. po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah

samo pri **BREZNIK & FRITSCH** trgovina z železnino, Ljubljana, Stritarjeva ulica števil. 7. Zahtevajte ponudbe, da se prepričate o nizkih cenah!

Ivan A. Grosek trgovina v Trebnjem

sporoča cenjenim odjemalcem, da ima v zalogi poleg manufakture, železalne in žepnice **prvovrstna umetna gnojila**

kakor: Tomaževo žilindro, superfosfat, kalijevo sol, kajnit in gips. Nadalje nudi: Modro galico 98-100%, dvojno vent. žveplo in rafijo za trte vezati. Žičniki (žebliji) izjemno po ceni. Cene so konkurenčne. Poštežba točna!

Važno za kovače!

Tvrda D. Čebin, Ljubljana Welfova 1/II
Vam dobavi v plombaranih vrečah a 50 kg **najceneje**

1° angleški kovaški premog

po 100 Din za 100 kg

1° angleški šlezjski in livarniški koks

po 100 Din za 100 kg

Dvakrat izdatnejši kot dom. premog. Kdor poskuša enkrat, ostane stalen odjemalec. **PREPRIČAJTE SE TUDI VI!**

Barvne trakove-, ogljeni-, povošeni-, kopirni papir, hektografični zvitki in druge potrebščine pri

LUD. BARAGA, Selenburgova ul.**CROBATH**Ustanovlj. l. 1885 Na
debeli Na drobni
Velika izbira za
vseh letni čas! Za iz-
delavo domačih čev-
ljev lastni črni, ru-
bar in črni negel.

Prace d. r. z. Hrast

Manufakturno
blago vse vrste
v lepi izbiri.Našim rodbinam
priporočamo našo pravo domačo**Kolinsko**
cikorijo

v vrsten pridelan za kavo.

Najboljši

Sivni stroj je edino le
Josip Petelinca

marka

Gritzner in Adler

za rodbino, obrt in industrijo

Ljubljana blizu Prešernovega
spomenika, ob vod
pusti v vsako hišo brezplačno. Večletna garancija.
Delavnica za popravila
za velike Telefon 913 Na malo**Koliko stara hoče biti žena**olajša ona sama s tem, da svoj obraz neguje ali
Fellerjevo **ELSA-OBRAZNO POMADO**, ki stori
kožo v najkrajšem času belo, mehko, nežno in
čisto. Za racionalno nego las naj se uporablja
Fler-pomada za lase! Enako moški, ki nečejo
biti plešasti! Za poskus 2 lončka za 36 Din, ako
se pošlje denar naprej, ali pa 46 Din po povzetju
od lekarnarja **EUGEN V. FELLER** v Stubič Donji,
Elsa trg 16 — Hrvatska. 7045**Ia. Amerika**se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz naj-
boljšega ameriškega bombaža — Po trikratnem
pranju postane snežno bela V zalogi pri
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mesni trg 10.Kdor hoče kupiti za spomlad
dobro in solidno, se naj obrne na
manufakturno in modno trgovino**„Podvelbom“****Češkuti & Zajc**

Ljubljana, Stari trg štev. 3

Zoper slabo prebavo,bledico in oslabelost naročajte **HOČEVARJEVO**
»AROMATICO 2ELEZNATO TINKTURO« po
20 Din steklenici — Številne zahvale na razpo-
lagi! Po pošti od 3 steklenic dalje samo od
izdelovalca lekarnarja **HOČEVARJA, VRHNIKA.****Nad 120 milijonov kron**sem izplačal sorodnikom **AMERIKANCEV**
v zadnjih letih kot zavarovalnine, odškodnine
ponesrečenih in druge terjatve. — Ako imate
Vi tako zadevo v Ameriki ali drugod na tu-
jem, pridite k meni, da jo uredim, ako se
sploh da. — **Dr. Ivan CERNE**, gospodarska
pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6
(Ljudske posojilnice poslopolje).**Volneno in perilno blago**kakor tudi vse vrste manufakturnega
blaga dobite v veliki izbiri in po
ugodnih cenah pri tvrdki**R. Miklauc Ljubljana**Lingarjeva ulica - Medana ulica
- Pred Skotijo.

Zahtevajte cenik ali vzorčno knjigo!

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljaniprodaja **premog**

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih
cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor
tudi za industrijska podjetja in razpečava na
deležo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča
posebno prvovrstni češkoslovaški in ungerski
koks za litarne in domačo uporabo, kovaški
premog in brikete.Naslov: **Prometni zavod za premog,**
d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/1.**Belo platno**trpešno „Traf“ m 13 Din, močno
„Sava“ 13 Din, Slovensko platno
zelo močno 16 Din, tina „Beograd“
tkanina 17 Din, zelo tina „kanina“
„Gorica“ za srajce 19 Din, posebno
fini natural sifon 92 cm 23 Din,
raspolož a veletrgovina R. Ster-
moški, Celje št. 19. Ilustrirani
cenik s čez 1000 slikami se pošlje
vsakemu saston: vzorci suknja,
kamgarna in razne manufakturne
robe pa samo za 8 dni na ogled.
Kdor pride s vlakom osebno ku-
povat, dobi nakupu primerno po-
vrnitev voznje. Narodila čez 500
Din postojna prosto. Trgovci engross cene.**Cene padle! Kje ???**

V modni in manufakturni trgovini

F. in I. Goričar „Pri Ivanki“
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29katera je dobila zelo veliko izbiro modnega
blaga za moške in ženske obleke, kotenine, de-
lenov, ceferjev, oxfordov; svilenih, delenastih in
kambrikastih rut, Zgotovljene otroške obleke za
dečke in dečlice, predpasnike, namoderne se
moške srajce i. t. d. po neverjeno nizkih cenah.**Pridite in prepričajte se!****Postuje po celi Jugoslaviji.**Ustanovljena leta 1913. — Delniška glavnic
znanih 3,000,000 Din v zlatu.**„JUGOSLAVIJA“**

Splošna zavarovalna družba.

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepa: 1. požarna zavarovanja; 2. živ-
ljenska zavarovanja; 3. nezgodna in jam-
stvena zavarovanja; 4. zavarovanja proti
škodam vsled tatinskega vloma; 5. tran-
sportna zavarovanja; 6. zavarovanja proti
škodam vsled razbitja stekla. — Največji tu
delujoči zavod. — Družba je prevzela od
„Graške vzajemne zavarovalnice“ in od za-
varovalnih družb „Feniks“ (požarni oddelek)
in „Franko-Hongroise“ ves njihov kupijski
obstoje v naši državi. — Najnižje tarife. —
Takojšnja plačila škod. — Glasom naredbe
ministrstva za vojno in mornarico nadome-
ščajo police splošne zavar. družbe „JUGO-
SLAVIJE“ žensitvene kavcije za častnike.**Pisarna: Dunajska cesta št. 15.**

Telefon 571.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzolav.: Gospobanka.

Račun poštnega čekovnega urada za Slovenijo
št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Račun poštnega čekovnega urada v Zagrebu
št. 39.688

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sember, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—, vloge nad K 600,000.000.—.Daje trgovaške kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene ohrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše
tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter prekrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji**Amerikanski oddelek: Direktno zvezo z ameriškimi bankami. — Urojevanje ameriških zapuščin.****Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.**